



Hlas Nového Mesta

Ročník XXII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO, číslo 1–2/2012



Budúci prváci idú na zápis

Župa ocenila osobnosti

Pôsobenie dudy je poslaním

Vojenská história Nového Mesta

Vážení Novomešťania, milí priatelia,

príchod nového roka je chvíľa, keď sa obzeráme späť a hodnotíme, ako sme žili uplynulých dvanásť mesiacov. Čo sme vykonali i čo sme nestihli. Verím, že pri vašom osobnom obzretí za rokom 2011 prevládnu príjemné spomienky. Ak aj niektoré sny a túžby zostali nenaplnené, želim vám odvahu a silu pri ich uskutočňovaní.

Pre Nové Mesto uplynulý rok nebol jednoduchý. Obstáli sme však so čťou. Zvládli sme zatažkávaciu skúšku v podobe hokejového šampionátu a začali sme riešiť problémy, ktoré nás dlhodobo trápia. Bezdomovecká kolónia a hora odpadu na Zátiši, drahá prevádzka lanovky, tržnica či odstránenie azbestovej strechy ZŠ na Odborárskej. Viac sme sa venovali zeleni, výsadbe stromov, ba aj takým drobnostiam, ako je obnovenie lavičiek v parkoch – to všetko bude pokračovať. Ďakujem každému, kto svojím návrhom, účasťou na brigáde alebo sponzorstvom prispel k tomu, aby sa nám v bratislavskom Novom Meste žilo lepšie.

Odborníci hovoria, že nielen Slovensko, ale celý svet bude ťažko skúšaný pokračujúcou ekonomickou krízou. Niekedy sa zdá, akoby naozaj „dobré už bolo“. Nechcem takéto predpovede zľahčovať, ale ani stáť so založenými rukami. Práve naopak. Máme pripravených rad projektov, ktoré zvýšia kvalitu života našich obyvateľov.

Tento rok obnovíme tri detské ihriská a dve športoviská, budeme pokračovať v rekonštrukcii škôl a opäť chceme kompletne zrekonštruovať pri najmenšom jeden klub dôchodcov. Vytvoríme dva nové parky a dve detské ihriská, postavíme telocvičňu a skatepark. Inštalovaním solárnych panelov znížime energetickú náročnosť budovy miestneho úradu.

Niektorí z vás sa ma v uplynulých mesiacoch pýtali, či je naozaj potrebné šetriť, škrtat' výdavky, prepúšťať pracovníkov. Uznávam, bola a je tu jednoduchšia cesta. Volá sa zadlžovanie. Takéto riešenie odmietam. Aj doma platí, že každý sa môže prikryť len takou perinou, na akú má. Zadlžiť mestskú časť znamená zadlžiť nás všetkých. V zložitej ekonomickej situácii sa usilujeme o úspory, a zároveň sa snažíme zvyšovať príjmy, aby sme dokázali poskytovať služby na rovnakej i vyššej úrovni.

Všetkým nám želim, nech toto ťahovanie opaskov až tak nebolí. Najlepšie ho zvládnu tí, ktorí si dokážu nájsť dostatok dôvodov na radosť v kruhu rodiny a priateľov a dostatok energie na napĺňanie svojich snov.

Rudolf Kusý



Z obsahu čísla:

EKO-podnik chce slúžiť lepšie

str. 6

Nižšie stravné pre seniorov

str. 9

Priatel'ia z Ľudovej štvrte po rokoch

str. 11

Budúcnosť dopravy patrí elektromobilom

str. 14

Sabovčík podporuje talenty

str. 20

Padali športové rekordy

str. 21

Obálka:

Najmladšia generácia Nového Mesta na snímke Františka Rajeckého



Vydáva Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3211, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Vladimír Margolien,
členovia: Ing. Branislav Feješ, JUDr. Tomáš Korček,
Ing. arch. Otto Novitzký, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčin.

Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Tlač: D&D International Slovakia, s.r.o.

Náklad: 21 600 výtlačkov. **Číslo 1-2/2012.**
EV 3920/2009

Valentínska kvapka krvi zachraňuje životy

Nielen mladým a zamilovaným je určená výzva Slovenského Červeného kríža, Národnej transfúznej služby SR (NTS) a hematologicko-transfúzných oddelení nemocníc. Najvzácnejšiu tekutinu môžete darovať na pracoviskách NTS Kramáre a Ružinov od 8. februára do 9. marca od 7. do 14. h, v utorok až do 17. h.

K ušľachtilej akcii sa pripájame a účastníkov pozývame na stretnutie pri Kuchajde 14. februára o 17. h. Za potvrdenie o darovaní krvi vám venujeme lampión šťastia a vaše rozhodnutie odmeníme kultúrnym programom.

Z rokovania zastupiteľstva

Nové Mesto bude v tomto roku hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom. Ten počíta s celkovými príjmami aj výdavkami vo výške 18 522 480 eur. Rozhodlo o tom miestne zastupiteľstvo, ktoré rozpočet mestskej časti schválilo v januári na mimoriadnom zasadnutí.

„Zákon roka“ získal takmer jednomyselnú podporu: z prítomných poslancov boli osemnásť za, proti nebol nikto, len jeden sa zdržal. „Rozpočet je zostavený zodpovedne a rozvážne,“ zhodnotil ho poslanec Libor Gašpírik.

Príprava na rizikový rok 2013

Mestskú časť Bratislava – Nové Mesto čaká rok plný úspor – tie sa podľa starostu Rudolfa Kusého budú hľadať, kde to len bude možné. „Rok 2012 je posledný dobrý. Budúci rok 2013 považujeme za rizikový, musíme sa preto pripraviť na zlé časy, ktoré samosprávu čakajú,“ upozornil starosta.

V príjmovej časti rozpočtu sa počíta s väčším balíkom peňazí, ktoré by do novomestskej kasy mali pribudnúť vďaka úprave sadzieb dane z nehnuteľností v hlavnom meste. Daňové príjmy by takto mali narásť zhruba o 250 tisíc eur.



Opravia sa školy aj cesty

Nové Mesto aj v tomto roku získa opäť krajšiu tvár. Naznačujú to plánované výdavky rozpočtu. Aj tento rok bude prioritou oprava a skvalitňovanie priestorov škôl a škôlok, na ktoré je vyčlenených štvrtí milióna eur. Na budovanie detských ihrísk a športovísk pôjde 170 tisíc eur. Nezabúda sa ani na zničené cesty – za viac ako 120 tisíc eur sa opraví vozovka na Bárdošovej ulici. Nové Mesto sa uchádza aj o peniaze z EÚ, ktoré by mali pokryť až 95 percent nákladov na plánovanú revitalizáciu parkov Rešet-

kova – Osadná a na Ľudovom námestí (v oboch prípadoch za vyše 400 tisíc eur) a stavebné úpravy Základnej školy s materskou školou na Odborárskej za vyše 517 tisíc eur.

Ján Borčín

Ďalšie zaujímavé projekty na rok 2012:

- Rekonštrukcia klubov dôchodcov (KD na Sibírskej je v zlom technickom stave) – 30 000 €
- Vybudovanie samostatného vykurovania Detských jasí na Robotníckej – 30 000 €
- Úprava brehov jazera Kuchajda (dosýpanie štrku a piesku) – 10 000 €
- Revitalizácia gaštanice Jeséniova – 45 000 € (95% z envirofondu, predložený projekt)
- Oplotenia na výbehy psov – 15 000 €
- Modernizácia strojového parku EKO-podniku – 390 082 € (95% z envirofondu, predložený projekt)

Zmenili sa dane. Za psa aj za byt

Nový rok sa nesie v znamení daňových zmien. Mestská časť Nové Mesto upravila od januára sadzby stavebníkom a mierne aj psičkárom, hlavné mesto Bratislava zase vlastníkom nehnuteľností.

Viac sa v našej mestskej časti bude platiť za užívanie verejného priestranstva – z doterajších 0,26 eura za každý začatý meter štvorcový aj začatý deň na 0,60 eura. Samospráva si od toho sľubuje vyšší tlak na stavebníkov, aby čo najskôr skončili stavebné práce. Doteraz daňovníci podľa novomestskej samosprávy nemali záujem o urýchléné ukončenie rozkopávk, odstránenie lešenia či skládky stavebného materiálu. Doterajšia nízka sadzba dane ich totiž nemotivovala k rýchlejšiemu ukončeniu prác na stavbách. Nízka bola aj v porovnaní s inými mestskými časťami a v poslednom období sa nezvyšovala.

Nové dane platia aj pre psičkárov. Nové Mesto zaokrúhlilo sadzby dane za psa, lebo doterajšie čiastky si majitelia psov

často zaokrúhľovali sami. V evidencii účtovníctva tak vznikali preplatky.

Bratislavčania budú tento rok platiť vyššiu daň za byty a nebytové priestory. Rozhodlo o tom v decembri zastupiteľstvo hlavného mesta. Novomešťanom sa ročná sadzba za byt zvýšila na 0,39 eur za meter štvorcový. „Ak mesto chce pokračovať v zodpovednej kombinácii finanč-

ného ozdravenia aj rozvoja a zvyšovania kvality života, okrem výrazných úspor na správe mesta je nevyhnutné ísť aj cestou cieleného zvýšenia daní z nehnuteľností,“ vysvetlil hovorca magistrátu Michal Stuška.

Ján Borčín

Ako sa v Novom Meste zmenili dane za psa

- za psa chovaného v byte a dome z 49,79 na 50 €
- nepracujúci dôchodca alebo invalidný dôchodca vlastníci psa.... z 9,95 na 10 €
- za psa, ktorý je chovaný vo firme ako strážny zo 66,38 na 70 €
- občania, ktorí si psa adoptovali z útulku alebo vlastní sterilizovaného psa 25 €

Ako sa v Novom Meste zmenili dane z nehnuteľnosti

- za byt (za meter štvorcový) z 0,332 na 0,39 €
- za nebytový priestor (za meter štvorcový) z 0,664 na 1,15 €

Starosta nepovolil zle pripravený turnaj

Na základe žiadosti polície rozhodol starosta Rudolf Kusý o zákaze konania medzinárodného futbalového turnaja FORTUNA Víkend šampiónov. Turnaj sa mal konať 8. januára 2012 za účasti troch slovenských a troch českých tímov na Zimnom štadióne Ondreja Nepelu.

Nezvládnutá príprava

Organizátori turnaja UFA Sports Slovakia podľa mestskej časti aj podľa polície napriek opakovaným upozorneniam nesplnili zákonné podmienky na zabezpečenie podujatia. „*Mojou absolútnou prioritou je ochrana zdravia a majetku ľudí. Aj na základe osobných skúseností so zabezpečením zápasov hokejového šampionátu som presvedčený, že organizátori futbalového turnaja podcenili či odignorovali pripomienky, ktoré mali za cieľ hladký priebeh podujatia,*“ zdôraznil starosta.

Riaditeľ krajskej polície v Bratislave Csaba Faragó upozornil, že organizátor napriek predchádzajúcemu upozorneniu nenavýšil počet členov usporiadateľskej služby a pracovníkov súkromnej bezpečnostnej služby. „*Organizátor nedeklaroval konkrétne opatrenia na zabezpe-*

čenie verejného poriadku, bezpečnosti, života a zdravia účastníkov,“ uviedol v žiadosti o zákaz turnaja Faragó.

Hrozili násilnosti

Podľa policajných odhadov sa na turnaj chystalo do 1200 fanúšikov Spartaka Trnava, vrátane asi dvesto rizikových chuligánov. „*Títo fanúšikovia sa často prezentujú extrémistickými symbolmi a ich správanie aj proti bezpečnostným zločkom je agresívne a smeruje k páchaniu trestnej činnosti,*“ upozornil bratislavský policajný šéf Faragó. Tretím slovenským zástupcom na turnaji mal byť MŠK Žilina. Z českej republiky očakávali na turnaji účasť pražských klubov Sparta, Slavia a Bohemians 1905. „*Počas presunu fanúšikov na štadión je predpoklad narušenia plynulosti cestnej premávky, čo by sa ešte dalo akceptovať. V žiadnom prípade*

však nemôžeme pripustiť ohrozenie bezpečnosti, zdravia a života občanov Bratislavy. Moje rozhodnutie neznamená stop futbalu v Novom Meste, ale stop nepripraveným a nezabezpečeným akciám,“ vyhlásil starosta Rudolf Kusý.

Mnohí kritici zákazu turnaja dávali za príklad podobné podujatia, ktoré úspešne organizujú v zahraničí. Jeden z nich - tradičný halový turnaj v nemeckom Hamburgu v druhý januárový víkend ukončili brutálne bitky fanúšikov s takmer stovkou zranených. „*Rodiny s deťmi nevedeli, kam majú utekať. Bolo to šokujúce,*“ uviedol jeden zo svedkov v rozhovore pre médiá. Zrejme aj preto Zdeněk Lang, jeden zo spoluorganizátorov bratislavského turnaja, pre denník Plus jeden deň povedal: „*Možno je nakoniec dobré, že celá tá akcia bola zrušená. Určite je to lepšie, ako keby sa uskutočnila a došlo by k výtržníctvu.*“ (red)

Prvý prišiel na svet Samko



Váži 2940 gramov, meria 49 centimetrov a volá sa Samuel. Na svet prišiel v nedeľu 1. januára o 15.24 h - bratislavské Nové Mesto si na prvého novorodného novorodenca muselo počkať až do popoludnia. „Pôrod bol spontánny, bez komplikácií,“ zhodnotil prednosta 1. gynekologicko-pôrodníckej kliniky na bratislavských Kramároch Igor Rusňák. Silvestra ešte Samkova mamička Janka strávila doma v Sološnici na Záhorí, na Nový rok sa však synček už pýtal na svet. „Popriala som mu, aby mal ešte lepší život ako my,“ prezradila. Samko je už jej tretie dieťa. Šťastný štart do života prišiel novorodencovi zaželať aj starosta Rudolf Kusý. Mestská časť Nové Mesto venovala Samkovi finančný príspevok 200 eur a malé darčeky. (jb), snímka František Rajecký

Máte doma budúceho prváka?

Zápis sa blíži

Ak také dieťa doma máte, pripravte ho na to, že čo nevidieť sa spoločne pôjdete pozrieť na jeho budúcu školu. Zápis detí do prvých ročníkov základných škôl podľa trvalého bydliska dieťaťa je v piatok a sobotu 10. a 11. februára 2012. V piatok od 14.h do 18.h, v sobotu od 8.h do 12.h.

Čo vziať so sebou?

Rodiči či iný zákonný zástupca dieťaťa je povinný predložiť pri zápise platný občiansky preukaz, rodný list dieťaťa, prípadne doklad o jeho zdravotnom stave - ak je to potrebné. Ak ide o deti, ktoré dovŕšia šiesty rok do 31. augusta 2012, je ich zápis do školy zákonná prihlasovacia povinnosť - jej nedodržanie sa trestá ako priestupok. Rodičia detí, ktoré dovŕšia šiesty rok neskôr, teda od 1. septembra do konca roka 2012, sa v uvedené dni môžu v školách informovať a poradiť o ďalšom postupe.

Pre úplnosť dodajme, že zápis detí do materských škôl bude prebiehať od 15. februára do 15. marca priamo v jednotlivých škôlkach.

Viac informácií na www.banm.sk
(red), snímka Miloš Novák



Kontakty na školy v našej mestskej časti:

- ZŠ s MŠ Cádova 23
t.č. 20275591/3, riaditel@zscaba.edu.sk
- ZŠ s MŠ Česká 10
t.č. 44372631, ikopaskova@centrum.sk
- ZŠ s MŠ Jeséniova 54
t.č. 54654594, zuzana.salini@post.sk
- ZŠ Kalinčiaková 12
t.č. 44461382, riaditel@skolakalina.sk
- ZŠ s MŠ Odborárska 2
t.č. 49202611, danekova1@post.sk
- ZŠ s MŠ Riazanská 75
t.č. 44253122, riaditel@zsriazanska.sk
- ZŠ s MŠ Sibírska 39
t.č. 44253786, partelova@sibirska.sk
- ZŠ s MŠ Za kasárňou 2
t.č. 4425080, riaditel@zszakasba.sk

Poznáte miestny úrad?

V našom seriáli vám poradíme, na koho sa obrátiť v konkrétnej záležitosti, ak na miestnom úrade potrebujete niečo vybaviť.

Oddelenie organizačné a evidencie obyvateľov

Pred pár mesiacmi organizoval Štatistický úrad SR sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Sčítania sa zúčastnili aj obyvatelia Nového Mesta, ktorých navštívili sčítací komisári. Túto prácu náročnú na čas a spracovanie úspešne zvládli a hárky odovzdali na miestnom úrade. No kým sa zozbierané údaje dostali na štatistický úrad, prešli dlhou cestou, za ktorou je množstvo mravčej práce.

Sčítanie ľudu je len jednou z agend, ktoré zastrešuje oddelenie organizačné a evidencie obyvateľov. Pod jeho správou spadá celková administratívna príprava volieb do miestnych zastupiteľstiev, Národnej rady SR, voľby prezidenta SR, resp. volieb europoslancov či administratívna príprava referenda. Na oddelení vedú archív rokovacích materiálov, zápisníc, stenografických a zvukových záznamov, uznesení miestnej rady, miestneho zastupiteľstva a komisií miestneho zastupiteľstva. Okrem toho evidujú, zverejňujú a potvrdzujú verejné vyhlášky a dražobné vyhlášky, zabezpečujú podmienky spolupráce orgánov miestnej samosprávy s politickými stranami, občianskymi iniciatívami fungujúcimi na pôde Nového Mesta a spoluprácu s partnerskými mestami. Vedú evidenciu o poslancoch a členoch odborníkov komisií miestneho zastupiteľstva, spracúvajú prehľady.

V rámci administratívnej agendy zastrešujú pracovníci oddelenia agendu oceňovania fyzických osôb Cenou mest-

skej časti a Verejným uznaním za zásluhy o rozvoj mestskej časti, ďalej spracúvajú právnu podobu Všeobecne záväzných nariadení a interných predpisov. Zabezpečujú aj styk medzi občanmi mestskej časti a poslancami miestneho zastupiteľstva.

Pri každom zasadnutí miestneho zastupiteľstva alebo miestnej rady zastrešujú pracovníci oddelenia celú organizáciu a starajú sa o ich bezproblémový priebeh. Pripravujú materiály na prerokovanie a zabezpečujú ich včasnú distribúciu poslancom vo viazanej forme, v elektronickej forme a na CD nosičoch. Jedno zosumarizovanie materiálov na zasadnutie vytvorí dokument s rozsahom až 400 strán textu, ktorý spolu s prílohami môže vážiť viac než jeden kilogram.

Na tomto oddelení sa evidujú aj žiadosti občanov podané v zmysle zákona č. 211 a prerozdeľujú sa na vybavenie v zákonom stanovenom termíne pracovníkom miestneho úradu.

V rámci agendy evidencie obyvateľov vedie oddelenie evidenciu pobytu občanov, overuje totožnosť obyvateľa, úplnosť a pravosť uvedených údajov, pracovníci vydávajú potvrdenia o evidovanom pobyte občanov SR právnickým a fyzickým osobám na použitie na Slovensku i v cudzine.

Oddelenie organizačné a evidencie obyvateľov na našom miestnom úrade vedie pani Júlia Červenková. „Neraz sa na nás obracajú ľudia s prosbou o pomoc pri hľadaní príbuzných či priateľov,



s ktorými stratili kontakt. Je to platená služba, pri ktorej je potrebné vstupovať do centrálného registra obyvateľov vedeného v Banskej Bystrici. Raz sa na nás obrátil bývalý ruský vojak, ktorého počas druhej svetovej vojny zachránil obyvateľ Nového Mesta. Hľadanie bolo úspešné a záchrancu i zachráneného sa podarilo skontaktovať,“ rozprávala pani Červenková, ktorá šéfuje oddeleniu už od roku 1994.

Zuzana Štefková
Snímka František Rajecký

TIP PRE VÁS

Na oddelenie organizačné a evidencie obyvateľov sa občania najčastejšie obracajú so žiadosťami o poskytnutie právnych noriem – všeobecne záväzných nariadení či zákonov. Môžete tu nahliadnuť do zbierok zákonov vydaných za posledných vyše 30 rokov, resp. získať fotokópiu časti zákona, ktorú potrebujete.

Oddelenie organizačné a evidencie obyvateľov sídli na štvrtom poschodí miestneho úradu, tel.: 02 / 49 253 367, e-mail: organizacne@banm.sk

Bohatší sviatočný stôl pre ľudí v núdzi

Jednorazovú finančnú výpomoc získalo pred Vianocami 701 obyvateľov našej mestskej časti. Výška príspevkov bola stanovená od 30 do 70 eur v súlade s platnými zásadami, celkovo bolo vyplatených 25 070 eur. Mestská časť pomohla najmä rodinám s deťmi s nízkym príjmom, kde sú rodičia nezamestnaní, alebo je matka na materskej dovolenke, osamelým matkám a rodinám, ktoré majú deti zverené do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov. Ďalšiu

skupinu tvorili nepracujúci osamelí dôchodcovia, ktorých dôchodok nepresahuje hranicu 340 eur, nezamestnaní občania a obyvatelia v dôchodkovom veku, ktorých nízky príjem je doplnený dávkou v hmotnej núdzi.

(red)

Stromčeky odvezú do konca februára

Stačí, keď stromček dôkladne „odzdobíte“ a necháte pri vašom kontajneri alebo kontajnerovom stojisku z vonkajšej strany. Spoločnosť OLO, a.s. ich bude

zdarma postupne odvázať počas januára a februára 2012.

Väčšina stromčekov skončí v drvičke, aby sa dali ekologicky ďalej využiť na kompostovanie. Ozdobené stromčeky však nie sú vhodné do kompostu, tie skončia v spaľovni. Pracovníci OLO vyzývajú obyvateľov Bratislavy, aby prejavili environmentálne cítenie - vianočné stromčeky, ktoré splnili svoje poslanie, budú efektívne a ekologicky ďalej využité. Môžeme tým urobiť niečo pre krajšiu a zdravšiu Bratislavu.

(red)

Nový vietor v EKO-podniku

Na novembrovom zasadnutí schválili poslanci miestneho zastupiteľstva do funkcie výkonného riaditeľa spoločnosti EKO-podnik verejnoprospešných služieb inžiniera Roberta Molnára. Porozprávali sme sa s ním o prvých skúsenostiach a, samozrejme, aj o plánoch do budúcnosti. Prácu tejto organizácie Novomešťania pozorne sledujú.

Aké sú vaše pracovné skúsenosti, môžete nám ich priblížiť?

Moje skúsenosti by asi najvýstižnejšie vyjadriло označenie „krízový manažér“. Šesť rokov som riadil obchod a marketing vo švédsko-slovenskej obchodnej spoločnosti. Riešil som aj činnosti súvisiace s klientskym servisom a službami, čo plánujem využívať v súčasnej práci. V novej pozícii môžem uplatniť aj skúsenosti s riešením otázok efektivity práce a personalistiky, a to komunikáciou so zamestnancami i klientmi.

V čom je vaša práca iná v porovnaní s predchádzajúcou?

(Smiech) Nečakal som, že ma starosta bude tak „bombardovať“ – pravidelne mi



volá alebo píše SMS, keď zbadá, že niekde niečo nie je pokosené, upratané, opravené. V pondelok po víkende obvykle nachádzam v e-maile zoznam nových úloh, ktoré vychádzajú z jeho obhliadky mestskej časti.

A teraz vážne. Prišiel som, aby som pomohol zlepšiť chod EKO-podniku, a tým pomohol Novému Mestu, aby vyzeralo krajšie. Klientom tak nie je jednotlivec či firma, ale viac než 40 tisíc Novomešťanov. A to je výzva, ktorú som rád prijal.

Poslanci vás do funkcie zvolili jednomyseľne, čo nebýva celkom bežným javom. Čomu to pripisujete?

Ešte v priebehu výberového obdobia som bol poverený vedením podniku. Veľa som komunikoval s poslancami, pracovníkmi úradu, zodpovednými manažérmi a mohol som preukázať prvé výsledky v rámci šetrenia a návrhov na zvýšenie efektívnosti práce. Týkali sa najmä fungovania tržnice, lanovky, množstva zelených plôch, ktoré sme vyčistili. Mnohé výsledky mojej práce boli bezprostredne viditeľné. To ich zrejme presvedčilo.

Čo považujete za najdôležitejšie úlohy najbližších mesiacov?

Starosta a poslanci nás tlačia do toho, aby sme robili viac práce za menej peňazí oproti minulosti. Čaká nás množstvo úloh – či už ide o starostlivosť o zeleň, údržbu ciest 3. a 4. triedy, ich čistenie, polievanie, zimnú údržbu. Snažím sa riešiť aj zanedbané problémy vo vnútri podniku, zlepšiť pracovné podmienky a posilniť bezpeč-

nosť práce, aby všetko bolo v súlade s nariadeniami, zákonmi atď.

Efektívnosť našej činnosti sa usilujem zvýšiť lepšou kontrolou a komunikáciou. Konečným cieľom je spokojný občan. I keď to nedokážem zabezpečiť tak rýchlo, ako by som chcel a ako som pri svojom nástupe predpokladal. Vzhľadom na legislatívu sú zmeny v štátnej správe pomalšie ako v súkromnom sektore, všetko podlieha schvaľovaniu.

V akom stave ste EKO-podnik našli?

Rozdelený na troch pracoviskách, s dvorom plným nefungujúcej techniky, deravou strechou nad skladom so soľou a s pracovníkmi, ktorí čakali, či sa bude robiť všetko po starom, alebo sa budeme snažiť viac.

Pritom som tu našiel veľa ľudí, ktorí ovládajú svoju prácu, poznajú Nové Mesto a trávnik, ihrisko či lanovku berú ako „svoje“. Majú návrhy a nápady, ktoré chcem aplikovať a stavať na nich. Hľadám cesty ako ich odmeniť za kvalitnú prácu, aby boli spokojní a cítili, že si ich vážim.

Všade sa šetrí, ako sa to prejavuje u vás?

Popri hľadaní úspor pri prevádzke lanovky sa zaoberáme možnosťami zníženia energetických nákladov na tržnicu, aby sme dokázali znížiť aj celkové náklady na prevádzku. Tento rok skončíme s nájmom jedného z troch priestorov, v ktorých EKO-podnik pôsobí.



Oddych spríjemnia obnovené lavičky

Výrazne sa darí šetriť prevádzkové náklady napriek starému strojovému vybaveniu osobným prístupom pracovníkov a ich stálou kontrolou.

Šetrenie však nie je len o tom, kde aké výdavky zoškrátate...

Určite. Zlepšilo sa napríklad dodržiavanie pracovného času, ktoré v minulosti nebolo práve ideálne. Postupne sa rozlúčime s ľuďmi, ktorí sa práci vyhýbajú a počas pracovného času sa skrývajú či opierajú o náradie.

Na internetovej stránke mestskej časti uvádzame najbližšie plánované aktivity. Občas nevyhnutne dochádza k zmenám, ale občan to má stále pod kontrolou. Chcel by som časom zriadiť na webe interaktívnu mapu, kde ľudia uvidia, kto má v správe ktorú cestu alebo plochu. Aby vedeli, komu dať návrhy a pripomienky a našli tu kontakt na konkrétneho správcu.

Čo vlastne robia vaši ľudia, keď ich práve nevidíme kosiť či čistiť ulice?

Zrejme narážate na to, že naše vyťaženie je výrazne ovplyvnené sezónnosťou. Potrebujeme efektívnejšie využívať našich ľudí po celý rok. Mimo sezóny presúvame ľudí na iné práce, napríklad opravujú lavičky, renovujeme veľkokapacitné kontajnery, aby sme nemuseli kupovať nové. Postupne chceme zabezpečovať aj niektoré iné služby, ktoré doteraz robili externí dodávatelia.

Dnes dostávajú peniaze na chod podniku od mestskej časti. Nedokázate si ich zarobiť aj inde?

Dnes sme rozpočtová organizácia, zatiaľ to nie je možné. Rád by som zmenil fungovanie EKO-podniku, aby mohol pôsobiť do istej miery aj komerčnejšie a po-



Oprava a opätovné využitie kontajnerov šetrí prostriedky

skytovať služby obyvateľom aj priamo. Získali by sme tak ďalšie prostriedky na našu prevádzku. Samozrejme, bude potrebné, aby tieto služby boli cenovo zaujímavé pre občanov aj pre nás.

V zime ľudia kriticky sledujú najmä údržbu ciest. Ktoré cesty sú v kompetencii mestskej časti a staráte sa o ne vy a ktoré patria do starostlivosti mesta či kraja?

Máme v správe cesty 3. a 4. triedy, väčšinou sú to cesty, kde nepremáva hromadná verejná doprava. Veľké cesty spravuje magistrát, tu nemôžeme zasiahnuť. Zdedená technika však nestačí na kvalitné pokrytie všetkých činností, preto v rozpočte riešime nákup a opravu strojov. Prosím však aj obyvateľov, aby v prípade snehu neparko-

vali v úzkych uličkách, lebo bránia prístupu techniky.

Zimná údržba je spojená so soľným ciest, ktoré neprospieva životnému prostrediu. Ako chcete riešiť tento problém?

Kde je to možné, používame pri posypoch drvinu, aj keď ju potom treba odstraňovať. Je ekologickejšia a ohľadupľnejšia k životnému prostrediu, ľuďom, zvieratám i autám. Pri použití soli prízvu- kujem našim vodičom, aby dávali len nevyhnutné množstvo a častejšie nastavovali intenzitu rozmetávania.

Postupovať citlivo voči životnému prostrediu sa však snažíme aj pri iných aktivitách. Vo všeobecnosti používame ekologické farby, napr. na nátery lavičiek, viac dbáme aj na separovanie odpadu.

Ako vnímate prvé výsledky svojej práce?

Vidím, ako sa postupne celý EKO-podnik viac začína orientovať na reálne prínosy. Ľudia v podniku sa väčšmi ako v minulosti pozerajú na to, čo robia, či to robia efektívne, kvalitne a ako vyzerá výsledok. Z druhej strany, oblastí, ktoré si vyžadujú pozornosť, je veľmi veľa a všetko nejde ihneď ani naraz.

Za rok by som už chcel vidieť efektívnu spätnú väzbu. Vítam všetky konštruktívne návrhy, snažím sa s ľuďmi stretávať a vypočuť si ich. Preto chcem rozvíjať komunikáciu s občanmi a občianskymi združeniami v mestskej časti. Teším sa na ich podnety na e-mailovej adrese molnar@ekovps.sk alebo na telefónnom čísle 02/44259188.

K práci EKO-podniku sa budeme na našich stránkach pravidelne vracáť.

*Jana Škutková,
snímky František Rajecký*

Zbierajú odpad i skúsenosti s ľuďmi

V novembri 2011 sa združenie dobrovoľníkov Zelená hliadka zameralo na lokalitu medzi ulicami Trnavská cesta–Bajkalská–Vajnorská. Jej výber, ako vravia, ovplyvnilo aj to, že popri obytných okráskoch a Základnej škole na Kalinčiakovej sú tu celomestsky významné športové objekty. Počas svojich upratovacích akcií vyčistili od odpadkov ulice, vnútroblokové priestory, stredové pásy na Bajkalskej a Trnavskej aj okolie športových areálov.

Do čistenia školského areálu na Kalinčiakovej sa pokúsili zapojiť aj žiakov a pracovníkov školy. Nenarazili na neochotu, vylepili aj pozývacie plagáty, no napokon sa ukázalo, že futbalový turnaj v danom čase je silnejším magnetom. Z areálu školy odviezli mládež

šesť 80-litrových vriec odpadu. „A pán riaditeľ Noga sa nám osobne prišiel poďakovať,“ vraví Matúš Čupka, zakladateľ združenia.

Na otázku, či sa na ich minulé výzvy pridali k nim ďalší dobrovoľníci, odpovedá trochu prekvapivo: „Dve ženy, ale zatiaľ s nami ešte nepracovali.“

Zdá sa, že to nie je veľa, no mladí zo Zelené hliadky dobre vedia, čo všetko ľudí odrádza – aj tých pracovitých, ktorým bežne nerobí problémy urobiť čosi pre spoluobčanov. Zbierať odpadky sa mnohí hanbia, pokladajú to za nedôstojné, alebo majú „spoločenské“ obavy, čo by na ich pomoc Zelené hliadke povedali ich známi. Namietam, že v Novom Meste máme celkom dobré skúsenosti s dobrovoľnými brigádami, na-

príklad na detských ihriskách sa ich bežne zúčastňujú aj poslanci.

„Dobrovoľná práca na detskom ihrisku je trochu iná, má istý emocionálny rozmer,“ vraví Matúš Čupka. Chlapci to zrejme majú premyslené. Zbierajú nielen odpad, ale i skúsenosti s ľuďmi, ako rozmanito reagujú na požiadavku dobrovoľne venovať kus svojho času práci prospešnej pre spoločnosť obytnej štvrte, mesta, mestskej časti – hoci inak trochu „špinavej“.

Za budúcu, už štvrtú lokalitu svojej dobrovoľnej upratovacej činnosti v roku 2012 si vybrali priestor medzi ulicami Šancová–Kukučínova–Jarošova–Vajnorská. Osobitne sa chcú zamerať na kontajnerové stojiská.

Viera Vojtková

Kanalizácia v Ľudovej štvrti konečne slúži

Príbeh rekonštrukcie kanalizačnej a vodnej siete v Ľudovej štvrti sa začal odvíjať približne pred 15 rokmi a až v závere tohto roka si ako posledný vydýchli nad dokončeným projektom obyvatelia Letnej a Považskej ulice.

V začiatkoch prípravy rozdelila Bratislavská vodárenská spoločnosť stavebné práce na štyri etapy. Prvé tri sa podarilo realizovať bez väčších prieťahov, no posledná fáza kvôli finančným problémom dlho zostala len v podobe plánov. A to aj napriek tomu, že Považská ulica patrila medzi päť najviac problémových oblastí v Bratislave.

Obyvatelia sa samozrejme snažili neľahkú situáciu riešiť. Posielali listy vedeniu BVS, telefonovali, v núdzi často volali havarijnú službu. Pred niekoľkými rokmi spísali petíciu a odoslali ju miestnemu úradu na Junácku, bratislavskému magistrátu aj generálnemu riaditeľovi BVS Gerneranovi. Pre nedostatok finančných zdrojov bol však projekt opakovane vylúčený z investičného plánu pri jeho schvaľovaní. „Prvým nádejným krokom bolo vypracovanie projektu v roku 2009, na základe ktorého sa rekonštrukcia už mohla uskutočniť, ale



opäť vypadla z plánu investičných akcií BVS,“ hovorí poslanec a miestny obyvateľ Branislav Feješ. Pokračuje: „Až o rok neskôr, po voľbách, prisľúbila BVS realizáciu a vyznačila prípojky. Aj vďaka tlaku nového starostu sa veci konečne pohli správnym smerom.“

Stavebné práce realizovala firma COM-FING pod vedením pána Frajkora. Miestni obyvatelia mali tentokrát konečne šťastie. Pochvaľujú si zodpovedný prístup, kvalitu práce a doťahovanie vecí do konca. Bolo to o to dôležitejšie, že veci neprebíhali celkom podľa plánov. Po odkrytí asfaltu stavbári zistili, že podklad nie je dostatočne

kvalitný na polozenie nového asfaltového povrchu. Miestny úrad vyčlenil dodatočné peniaze na rekonštrukciu komunikácie a podieľal sa na nej spolu s BVS. Ďalším problémom bol veľmi zlý stav plynovodu na Považskej ulici - robotníci niekoľkokrát volali havarijnú službu z SPP, lebo cítili únik plynu. SPP mal v pláne výmenu plynovodu až v nasledujúcich rokoch. Keďže ulica už bola rozkopaná, po niekoľkých rokovaníach so zástupcami samosprávy pristúpili k realizácii mimoriadneho projektu a zrekonštruovali rozvod plynu aj domové prípojky. „Aj keď to stavbu predĺžilo asi o poldruha mesiaca, ľudia to ochotne znášali celé leto, pretože teraz majú zrekonštruovaný rozvod plynu aj domové prípojky na náklady SPP a nečaká ich v krátkom čase ďalšia rozkopávka,“ hovorí Branislav Feješ.

Na rekonštrukciu kanalizačnej siete čakajú ešte obyvatelia Háľkovej a časti Riazanskej ulice. Ak majú záujem poradiť sa o vhodnom postupe, môžu sa obrátiť na B. Feješa na telefónnom čísle 0903 622 226 alebo mailom: fejes.branislav@gmail.com

Jana Škutková

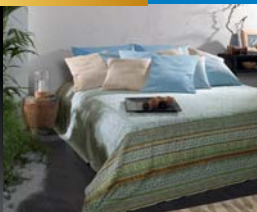


NOVO- OTVORENÝ

obchod Tchibo v Polus City Center Bratislava
(prízemie, oproti pokladnám hypermarketu)

Objavte svet Tchibo

Vychutnajte si sortiment praženej kávy z celého sveta. Nenechajte si ujsť kvalitný a pritom cenovo dostupný spotrebný tovar značky Tchibo v týždenných kolekciami.



Tchibo. Dať to najlepšie.

**KUPÓN NA
ESPRESSO ZADARMO**
PRI NÁKUPE NAD 3,99 €
PLATÍ DO 29.2.2012



Na Sibírskej nie je iba Sibírienka

Každý klub dôchodcov má svoje „dominanty“. To, čo sa vyvinie zo záujmov prevažujúceho množstva jeho členov. V Klube dôchodcov na Sibírskej ulici je na prvom mieste spev – klubový spevokol Sibírienka pozývajú na vystúpenia niekedy aj viackrát do mesiaca – ako aj teraz nedávno pred sviatkami.

„V spievaní sa jednoducho vyžívame,“ potvrdila pri našej návšteve pani Aurélia Erössová (pre členov Zlatka), ktorá klub vedie už štrnásť rokov.

A čo všetko spievate, pani vedúca? Predpokladám, že máte odborné vedenie, keď ste sa dostali na takú vysokú úroveň.

„Sibírienke sa venuje bývalá učiteľka, pani Elenka Vavrinčiková, naša čestná členka. Nacvičujeme pravidelne každý pondelok. Prevažne ľudové piesne, len teraz pred sviatkami sme sa sústredili na koledy. Ostatní sa sem pri návstu zvyčajne nahrnú a počúvajú...“

Klub na Sibírskej má našťastie k dispozícii pomerne veľkú sálu s javiskom (kedysi tu vraj začínali Radošinci). Tešia sa,



že už tento rok prídu na rad v procese rekonštrukcií, ktoré postupne majú obnoviť a skultivovať všetky kluby seniorov v Novom Meste. Hlavný priestor dokáže prichýliť najrôznejšie aktivity – každodenné obedovanie časti zdravotne postihnutých dôchodcov (ostatným nosia obеды opatrovateľky), spoločenské posedenia, spevokol, výstavy, besedy...

Aj pravidelné cvičenie skupinky, ktorú vedie RNDr. Vlasta Kováčová, genetička, ktorá v dôchodku hľadala, čím by mohla byť pre členov klubu užitočná.

„Aj my nedočkavo čakáme na rekonštrukciu,“ vraví. „Chceme, aby sa priestor

na cvičenie dočasne dal oddeliť, zatiahnuť. Určite bude potom cvičiť viac žien, lebo zatiaľ sa niektoré hanbia, keď tu majú „obecenstvo“.

O aké cviky prevažne ide?

„Nič mimoriadne, prirodzene, nijaké dupkanie. Predovšetkým natiahovanie svalov, aby si ženy udržali celkovú pohyblivosť. V pomalom tempe, s nádychmi a výdychmi. Pokyny som nahrala, tie si zakaždým pustíme z magnetofónu, a zároveň predcvičujem. Každá cvičí, pravdaže, podľa svojich možností.“

Osobitnou kapitolou v živote tohto klubu je už siedmy rok priateľstvo s klubom dôchodcov v moravskom Adamove. Stretajú sa raz tam, raz v Bratislave. Kontakt nadviazali v podstate náhodne, na výlete v Trenčianskych Tepliciach. A podnet sa ujal – dnes sa podľa pani Erössovej poznajú už lepšie a píše si či navštevujú sa aj jednotlivci.

„Aj oni radi spievajú ľudovky, v tom sme sa našli,“ usmieva sa. „Starosta Adamova nám posledne odovzdal pamätný list. Tento rok ich opäť pozývame do Bratislavy.“

Čo ešte máte v pláne na tento rok?

„Viac by sme chceli chodiť do divadla – vybavujeme si lacnejšie vstupenky na predpoludňajšie predpremiéry. Záujem je aj o zdravotné prednášky – niektorých prednášajúcich si vzájomne odporúčame medzi klubmi, niektorí sa aj sami prihlásia. Niektoré ženy rady recitujú – nie je problém pripraviť tematické literárne popoludnie. A pred Veľkou nocou plánujeme ďalšiu výstavu výrobkov a ručných prác našich členov. Doterajšie boli všetky úspešné – „upútavka“ pred vchodom signalizuje obyvateľom z okolia, že sme zasa čosi pripravili a oni sa radi prídu pozrieť. Aj nejaký výlet sa nám, dúfam, zasa podarí zorganizovať.“

Je jej ľúto, že tohto roku „bude peniažkov menej“, ako vraví, a v plánoch sa musia trochu uskromniť. No to hlavné si členovia klubu i naďalej budú môcť užívať bezo zmeny.

„Viete, čo si cenia najviac? Najdôležitejšie je pre nich, že sa tu môžu medzi sebou v pokoji porozprávať – o zdravotí, deťoch, lekároch, o svojich obavách



i nádejach... Vzájomne si tak pomáhajú a necítia sa osamotení. Aj ja som rada, keď ich môžem psychicky podporiť v ich starostiach. Keď mi príležitostne vyslovia slovo uznania, je to pre mňa najväčšia odmena.“

Viera Vojtková,
Snímky Darina Kellová

Seniorom klesnú náklady na obed

Veľkej časti seniorov z Nového Mesta klesnú od februára náklady na obedy. Mestská časť upravila zľavy, ktoré im poskytuje na stravovanie.

Ak napríklad penzistom s dôchodkom od 266 do 295,90 eura preplácala doteraz z každého obeda 1,20 eura, od 1. februára to bude 1,80 eura. Rovnaká suma zlacní obedy aj ďalším príjmovým skupinám s penziou do 300 eur. Príspevok 1,80 eur na obed je pritom najvyšší spomedzi všetkých mestských častí v hlavnom meste.

Novomestská samospráva nakupuje obеды pre penzistov po 2,84 eur. Stravu distribuuje priamo do klubov dôchodcov. Vlni vyčlenila na stravovanie dotáciu vyše 40 tisíc eur.

Ján Borčín

Príspevky na obеды pre seniorov

(od 1. februára 2012):

- do výšky dôchodku 300 €..... 1,80 €
- od 300,10 do 360,9 €..... 0,80 €
- od 361 do 400 €..... 0,50 €
- nad 400 € občania uhrádzajú plnú cenu obeda

Aby nikto nezostal sám

Vyššie sto osamelých seniorov sa stretlo na spoločnej slávnostnej večeri, ktorú pre nich zorganizovala mestská časť Bratislava – Nové Mesto.

Po privítaní starostom sa hosťom prihovoral bratislavský arcibiskup metropolita Stanislav Zvolenský. *„Ak sa počas roka uzatvárame pred spoločnosťou ľudí a zostávame v samote, cítime, že to nie je správne. Vianoce sú sviatkami, ktoré nás pozývajú k tomu, aby sme vykročili zo seba a urobili krok k iným. Láska je najväčšou hodnotou, je vždy otvorená a vždy rozdáva,“* povedal otec arcibiskup.

Pre mnohých prítomných to bola vitálna príležitosť na rozptýlenie a stretnutie s podobne žijúcimi rovesníkmi. Pán Jozef Jamrich pochoval tohto roku manželku po 62-ročnom spolužití, už predtým prišiel o oboch synov. Aj keď žije sám, zostal veľmi aktívny a pre jeho pozitívny prístup k okolitému dňu by mu vek 89 rokov nikto nehádal. *„Pracoval som 36 rokov ako rušňovodič, riadil som parné, dieselové aj elektrické lokomotívy a precestoval som celú republiku ne-
spočetnekrát. Dnes si robím všetko sám, chodievam do klubu dôchodcov a ako každý senior na nič nemám čas,“* hovorí s úsmevom.



Pán Jamrich (vpravo) sa pozerá na svet s optimizmom



Vzácnym hosťom večera bol otec arcibiskup Stanislav Zvolenský

Sviatočnú atmosféru večera umocnil bohatý kultúrny program. Operné árie predniesli Martin Babjak a Petra Záhumenská, sprevádzala ich klaviristka Andrea Stankovská - Hallon. Tradičnú Tichú noc si potom s účinkujúcimi zaspievali aj všetci hostia. Na záver vystúpila hudobno-vokálna a inštrumentálna skupina Súrodenci Jendruchovcí.

Jana Škutková

Snímka František Rajecký

Pani Mária krásny vek zdedila

Žiadny špeciálny recept na dlhovekosť. Pani Mária Trslínová (na snímke), ktorá sa pred pár dňami dožila 95 rokov, tvrdí, že za svoj krásny vek vďačí génom. *„Zdedila som tuhý korienok,“* hovorí čiperná Novomešťanka. Jej mama sa dožila 94 rokov, starý otec dokonca 96 rokov.

Pani Mária patrí k jubilantom, ktorých si naša mestská časť uctila v novembri. V Stredisku kultúry na Vajnorskej sa stretlo zhruba 160 sedemdesiatnikov, osemdesiatnikov a deväťdesiatnikov. Mnohí z nich si zaspievali známe slovenské piesne spolu s vystupujúcimi umelcami Gizkou Oňovou, Petrom Vašekom a Monikou Stanislavovou, ktorú na klavíri sprevádzal Igor Bázlik – mimochodom tiež minuloročný jubilant, v decembri oslávil 70 rokov.

(jb)



K vzácnemu jubileu zablahožela pani Trslínovej aj starosta Rudolf Kusý

PET fľaše pomôžu ľuďom v núdzi

Neviete, čo s nahromadenými plastovými fľašami od rôznych nápojov? Zapojte sa do akcie **PET fľaše pre ľudí bez domova**. Nezisková organizácia Domov sv. Jána z Boha na Hattalovej ulici, ktorá vo svojom dennom centre ponúka pomoc a služby ľuďom bez strechy nad hlavou, sa rozhodla pomôcť zlepšovať ich situáciu aj zbieraním prázdnych plastových fľaš, a zároveň tak čistiť prostredie od odpadu.



„Každý, kto sa zapojí do akcie a odovzdá prázdne PET fľaše pre bezdomovcov, pomôže nielen zlepšiť stav životného prostredia okolo nás, ale najmä

poskytne klientom útulku prácu a vďaka nej aj financie na zlepšenie ich stravovania i bývania,“ vysvetľuje vedúci pracovnej terapie útulku a iniciátor myšlienky Ing. Ján Neštrák. Prázdne PET fľaše totiž klienti v domove spracúvajú, a potom odovzdávajú na ďalšie spracovanie pod odborným dohľadom zodpovedného personálu. Ochotní záujemcovia môžu prázdne fľaše doniesť priamo do Domova sv. Jána z Boha na Hattalovej ulici č. 6 v Novom Meste v čase od 8. h do 15. h, prípadne sa dohodnúť na tel. č. 02/ 44 45 80 17 alebo na adrese domovmb@gmail.com (ae)

Scenár podvodníka

Našla ho pod bránou domu, kde býva. Vraj ide navštíviť priateľa. Keď spoločne nastúpili do výťahu, stál oproti tlačidlám, a tak mu pani chtiac-nechtiac povedala svoje poschodie. Čo bolo ďalej, opísala nám v liste takto:

„Asi meter pred naším poschodím výťah zastal a mladík hovorí: Asi sa pokazil výťah. Ostala som bezradná. Na chrbte som mala ruksak s nákupom, v ruke ťažkú tašku. Poradila som mu postláčať

tlačidlá všetkých poschodí. No výťah sa nepohol. Spýtal sa, či nemám 20-centovú mincu, tou by to vraj skúsil opraviť. Zložila som ruksak, vytiahla peňaženku. Keď to ani s mincou nešlo, vypýtal si ruksak, že s jeho prackou napraviť zub, ktorý vyskočil pri dverách. Mala som sledovať tlačidlá a stlačiť naše poschodie, až keď povie... To zabralo, v poriadku sme vyšli.“

Ďalší priebeh udalosti je už čitateľom zrejme jasný. Doma pani vyložila nákup a chystala sa ešte po čosi zájsť. No peňaženky nebolo. Smutne si sadla a po chvíľke prišla na to, ako ju mladík podviedol. Náročky stál pred tlačidlami. Výťah zastavil núdzovým tlačidlom, ktoré držal aj pri stláčaní poschodí. Mincu pýtal, len aby vedel, kde má peňaženku. Vybral ju, keď si ruksak požičil kvôli pracke, a pani sledovala tlačidlá.

Takýto scenár vraj nepočuli ani na políciu, kam šla krádež nahlásiť a opísať zločdej. O týždeň sa dozvedela, že vo vedľajšom činžiaku bola takto okradnutá ďalšia pani. Odvtedy nepúšťa do domu nijakú neznámu osobu, tobôž aby s ňou nastúpila sama do výťahu. A radí to aj iným.

(red)



Viete, akú spotrebu má váš dom?

„Na Slovensku majú stavebné objekty bežne 30 až viac ako 100 rokov a pre svoje zlé tepelnotechnické vlastnosti majú vysokú spotrebu tepelnej energie na vykurovanie. Pre názornosť môžeme stavebné objekty prirovnať k autám. Nikto by asi nechcel jazdiť autom, ktoré má 50 rokov, ide 60 km/h a má spotrebu 30l benzínu na 100 km. A takéto objekty sa vykurujú,“ hovorí Ing. Karol Skočik, energetický poradca Západoslovenskej energetiky, a.s.



Zistiť, akú spotrebu má váš dom, vás nič nestojí

„Aby bolo možné v budúcnosti presne vyhodnocovať spotreby energií, odporúčam robiť si vždy jedenkrát týždenne opis elektromera, vodomera, plynomera a tieto údaje značiť do jednoduchých tabuľky. Predídete tak prekvapeniam pri celoročnej fakturácii a spotrebu za týždeň dostanete „do oka“, takže budete vedieť, koľko za týždeň bežne miniete. Ak miniete viac, začnete hľadať príčinu, napr. pokazený splachovač

urobí za týždeň 1,5 až 2 m³ spotreby navyše,“ uvádza poradca Západoslovenskej energetiky Skočik. Okrem technických predpokladov môžeme aj svojím správaním prispieť k úspore energií. Takto možno dosiahnuť až 3 – 5 % úspory. Môžeme obmedziť svietenie iba na čas pobytu osôb v miestnosti a chodby doplniť snímačmi pohybu osôb. Ďalej znížiť čas vetrania, zamedziť únikom tepla zatváraním dverí, neprekurovať (1 °C nad odporúčenú teplotu zvyšuje náklady na energiu o 6%) a pod.

Do čoho je vhodné investovať?

Ďalšia skupina opatrení sú nízkonákladové, tie pozostávajú z nasledovných: hydraulické vyregulovanie systémov ústredného kúrenia – úspora do 30 % nákladov za rok, výmena

starších kotlov na zemný plyn za kondenzačné kotly – úspora od 8,5 do 18 % nákladov za rok a inštalácia slnečných kolektorov na ohrev teplej vody – úspora 50 až 70 % nákladov za rok. V našom zemepisnom pásme je využitie slnečných kolektorov celoročné, pričom hlavný zisk je od jari do jesene (75 %).

Kedy sa oplatí siahnúť hlbšie do vrecka?

Poslednou kategóriou sú vysokonákladové opatrenia. Sem môžeme zaradiť predovšetkým tepelné zaizolovanie obvodového plášťa, strechy, podlahy, prípadne stropu prízemí, ak je budova s nevykurovaným suterénom (garáže, sklady). Odporúčaná hrúbka izolácií je 15 až 20 cm na obvodové steny a 30 cm na strechy. Úspora je od 20 % až do 80 %, cieľom je dostať objekt minimálne do triedy B, prípadne do vyššej. Ďalšie z vysokonákladových opatrení je výmena okien a dverí. Pri oknách treba zvoliť vhodný pomer medzi otváracími oknami a svetlíkmi, pomer odporúčam 80 % svetlíky a 20 % otváracie okná. Vhodné je aj uprednostňovať okná s tromi sklami s hodnotami U pre celé okno pod 0,7 – v tom prípade má okno väčší tepelný zisk ako stratu. Ďalej môžeme spomenúť aj rekuperáciu, riadené vetranie, ktoré podstatne zefektívni vetranie a zníži náklady na ohrev vzduchu, alebo vybudovanie fotovoltaických elektrární na streche budov. Elektrická energia sa dá

použiť na vlastnú spotrebu alebo na predaj. **Bezplatné rady energetického poradcu môžete využiť na Kontaktnom mieste spoločnosti Západoslovenská energetika, a.s., v Bratislave na Hraničnej 14, v Nitre na Štefánikovej tr. 45 a v Trenčíne na Ulici 1. mája 13. Na využitie poradenstva je potrebné sa vopred objednať na telefónnom čísle 0903 250 848. Podrobnejšie informácie nájdete na: www.setri.sk/energetickeporadenstvo.**



Rozdelenie tepelných strát a tepelných ziskov

Úniky tepla		Tepelné zisky	
1. Vetrание	35%	7. Vykurovacía energia	88%
2. Steny	25%	8. Vnútorne zisky (ľudia, svetidlá, spotrebiče)	6%
3. Komin	14%	9. Solárne zisky	6%
4. Strecha	12%		
5. Okná	7%		
6. Pivnica	7%		
Spolu	100%	Spolu	100%

Odborné vzdelanie je chlebom v rukách

V bratislavskom Istropolise sa koncom roka uskutočnil 20. ročník celoslovenského školského podujatia s cieľom propagovať stredné odborné vzdelávanie a predstaviť študijné odbory žiakom základných škôl. Trojdňového podujatia sa zúčastnilo 32 našich stredných škôl a dve občianske združenia.

Vítali sme najmenších

Nové Mesto slávnostne privítalo 72 nových občanov. Novorodenci v sprievode svojich rodičov a rodinných príslušníkov zaplnili sálu Strediska kultúry na Vajnorskej ulici. Na úvod im v krátkom kultúrnom programe zarecitovali a zahrli na píšťalke žiaci zo Základnej školy na Českej ulici. Mestská časť im na uvítanie do života venovala finančný dar 200 eur, mamičkám ružu a dieťaťkám ešte podbradník a hrkálku. „Chcem vám zaželať, aby ste so svojimi deťmi zažili len to pekné a na všetky prekážky, ktoré sa na ceste vyskytnú, rýchlo zabudli. A aby bol zdravý,“ prihovoril sa starosta šťastným rodičom novorodencov. Tentokrát medzi nimi boli so svojimi ratolesťami aj traja poslanci novomestského zastupiteľstva – Katarína Augustinič, František Rácz a Libor Gašpierik.

(jb), snímka František Rajecký



Poslankňa Edita Pfundtner gratuluje šťastnej mamičke

Žiaci predvádzali svoju remeselnú zručnosť v súťaži *Ukáž, čo vieš* v odboroch cukrár, kuchár - čašník, krajčír, predavač, kozmetička a vizážistka, kaderník, elektronik, maliar - lakovník - natierač a inštalatér. V prezentačných stánkoch ponúkali návštevníkom vlastné výrobky, medovníky a cukrovinky, kvetinové dekorácie či textil.

„Dávame žiakom chlieb do ruky, po skončení školy sa ihneď uplatnia,“ hovorí učiteľ odborných predmetov Mgr. Jozef Vilček zo SOŠ drevárskej v Krásnej nad Kysucou. „Šikovných chlapcov a dievčatá si podnikatelia vyhliadnu už na podobných súťažiach a ponúknu im prácu. Veď dnes už nie je veľa odborníkov, ktorí dokážu zreštaurovať staré



drevené výrobky ako koče či kostolné lavice, a naši absolventi si s nimi poradia.“

Každoročne sa tejto prezentácie odborných povolání zúčastní okolo 5 000 návštevníkov. „Roky skúseností presvedčili, že podujatie plní svoje poslanie a je výbornou príležitosťou pre žiakov základných škôl, ale aj ich rodičov, zapojiť sa do reálnej tvorby výrobkov,“ uviedol riaditeľ Štátneho inštitútu odborného vzdelávania Ivan Stankovský.

Jana Škutková
Snímka BSK

Detský parlament preberá iniciatívu

V septembri sa začali stretávať najmladší „poslanci“ z novomestských základných škôl a osemročných gymnázií. Nejde len o získanie mimoriadne cenných skúseností v mladom veku, ich

vypočuli skúsenosti PhDr. Jany Vozníkovej. V ďalších bodoch programu si potom vymenili skúsenosti z výučby cudzích jazykov na novomestských školách. Stretnutia prispeli k vzájomnému poznaniu, deti sa „otukali“ a pristúpili k voľbe svojich stálych zástupcov. Predsedom detského parlamentu sa stal René Schleifer zo školy na Kalinčiakovej, zapisovateľkami budú Viktória Šmálová (ZŠ Česká) a Katarína Jánošová (ZŠ Sibírska).



„Problémy, na ktoré nás mladí poslanci upozornia, sa snažíme vyriešiť. Aj vďaka žiackej iniciatíve sa urýchlila výmena okien na Sibírskej, na jar je plánovaná

oprava ihriska a výmena pieskoviska v škole na Odborárskej. Na Riazanskej zasa deti upozornili na potrebu uvoľniť učebňu po predchádzajúcom nájomníkovi a pani riaditeľka prislúbila rýchlu nápravu,“ dodáva Vladimír Novák.

Jana Škutková
Snímka František Rajecký

Bezpečnosť na cestách

V Základnej škole Za kasárňou vyvrcholil v decembri projekt bezpečnosti detí na cestách *Tu sme doma, tu sme v bezpečí*. Akcia bola zameraná na deti prvého stupňa základných škôl v mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, ktorá ju pripravila pod záštitou starostu Rudolfa Kusého v spolupráci s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Počas celého týždňa sa deti v školskej družine vo zvýšenej miere venovali otázkam bezpečnosti na cestách v rámci aktív Bezpečný chodec, Bezpečný bicykel



a Aby ma všetci videli. Postupne sa naučili orientovať sa v prostredí mestskej dopravy tak, aby znížili riziko zranenia spôsobeného nehodou. Na záver absolvovali test, v ktorom medzi sebou súťažili triedy prvých štyroch ročníkov. Najúspešnejším z nich vo štvrtok osobne prišiel do školy zagratulovať a rozdať ceny starosta Rudolf Kusý. „Akcia *Tu sme doma, tu sme v bezpečí* je jednou zo sprievodných akcií, ktorými chce mestská časť Bratislava – Nové Mesto viesť deti, ale aj dospelých k prevencii úrazov a nehôd na cestách. Budeme v nich pokračovať,“ povedal starosta.

Medzi žiakov Základnej školy Za kasárňou zavítala aj policajná preventistka Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava III Patrícia Sikelová. Deťom na názornej ukážke vysvetlila, ako majú správne prechádzať cez cestu, prečo je potrebné nosiť na odev reflexné prvky, naučila ich dôležité dopravné značky. Žiaci následne prezentovali svoje vedomosti o povinnej výbave cyklistu – pria-



mo na bicykli mali uhádnuť, ktorý z bezpečnostných prvkov na ňom chýba.

Práve deti patria k najzraniteľnejším účastníkom cestnej premávky. „Často vybehnú spoza áut, prechádzajú cez cestu mimo priechodov pre chodcov. Pri bicyklovaní im neraz chýba povinná prilba či za zníženej viditeľnosti reflexná vesta,“ upozorňuje kapitánka Patrícia Sikelová.

Ján Borčín

Z redakčnej pošty:

Ako sme vdýchli život environmentálnej učebni

Jej život sa nečakane začal v 6.A na hodine biológie. Ešte na jeseň. Od pani riaditeľky sme dostali za úlohu zahrať sa na architektov a navrhnuť vonku environmentálnu učebňu. Vyšli sme teda na školský dvor a navrhovali sme, vymýšľali a tvorili. Brali sme to smrteľne vážne, veď učebňa bude slúžiť nielen nám, žiakom ZŠ s MŠ na Riazanskej, ale aj žiakom SSOŠ.

Bylinná záhrada a Náučný chodník

Bylinná záhrada nás naučí ako sa starať o rastliny a nadviazať tak užší kontakt s prírodou. Získame aj praktické vedomosti ako z rastlín správne využiť to dobré pre náš život. Stretneme sa v nej so šalviou lekárskou, dúškou materinou, rozmarínom lekársnym, majoránom záhradným a ďalšími užitočnými rastlinami.

Náučný chodník má v prvej časti kry a v druhej časti stromy. Pri každom z nich sú informácie: slovenský názov, latinský názov, opis a účel – nielen v lekárstve, ale aj v každodennom živote. Dali sme si záležať, a dnes vieme všetko, čo sa dá, o každom kríku a strome v okolí našej školy.

Mozole mali chlapi z vyšších ročníkov

Nápady z papiera bolo potrebné preniesť do skutoč-

nosti. Nákladniak so všetkým potrebným materiálom sa objavil v polovici novembra. Rukávy si teda vyhrnuli chlapi zo 7.A, 8.A a 9.A. Lebo do slávnostného otvorenia učebne už nebolo veľa času.



Montovanie vtáčích klieťok pripadlo ôsmakom

Deviatci: *My sme s pánom učiteľom Trojčákom prenášali do náradovne tie najťažšie drevá. Dve hodiny nám trvalo, pokým sme všetko drevo uskladnili. Poriadne sme sa pritom zapotili, ale pochvaly sa na nás sypali zo všetkých strán.*

Ôsmaci: *Na nás čakali dve veľké krabice. Podľa priložených návodov sme z ich obsahu mali postaviť dve veľké klieťky pre vtáky. Za pomoci elektrického šraubováka pána školníka sme úspešne zostavili klieťku, ktorá čaká na andulky. Montáž druhej klieťky bola komplikovanejšia, lebo sa pokazil elektrický šraubovák. Naš Filip Bauer ju však dokázal zmontovať ručne. Našu vynaliezavosť a šikovnosť vyzdvihla pochvala samej pani riaditeľky.*

O andulky a ďalších operených nájomníkov sa budú starať všetky deti. Naučia sa tak zodpovednosti v starostlivosti o zvieratá.

Aj to je súčasť projektu na vytvorenie Environmentálnej učebne v prírode, do ktorého sa v tomto školskom roku zapojila naša škola. Projekt podporuje Dexia banka Slovensko.

Už sa tešíme na jar, keď naša učebňa v prírode ožije.

Žiaci ZŠ s MŠ Riazanská

Zmenia elektromobily dopravu v mestách?

Vlaky, trolejbusy, električky – v týchto oblastiach dopravy už považujeme elektrický pohon za samozrejmosť. V nie príliš vzdialenej budúcnosti k nim môžu pribudnúť aj elektromobily, ktoré na svoj pohon namiesto benzínu či nafty používajú elektrinu.

Pohľad do histórie

Cestné vozidlá poháňané elektrinou nie sú v doprave novinkou. Objavili sa už koncom 19. storočia a v počiatočnom automobilizme dokonca prevažovali. Prvým oficiálne uznaným elektromobilom bol model francúzskeho konštruktéra Gustava Trouvé z roku 1881, predstavený na medzinárodnej výstave v Paríži, ktorý dosiahol rýchlosť 12 km/h. Limitujúcim faktorom prvých elektromobilov bol ne-

Aké výhody prináša elektromobilita?

Pre užívateľa je úžitok vyjadrený predovšetkým v nákladoch na pohon vozidla. Tie sa pohybujú približne na úrovni 2 eur/100 kilometrov, čo sú tretinové až štvrtinové náklady v porovnaní s klasickým palivovým motorom. Dôvodom je podstatne vyššia účinnosť, ktorá pri elektromotoroch presahuje 95%, kým pri spaľovacích motoroch je to okolo 25-30%. Ďalšou výhodou sú nízke náklady na servis. Elektrický motor je oproti spaľovaciemu podstatne jednoduchší a z toho vyplýva ľahšia a lacnejšia údržba.

Veľké sú výhody využitia elektromobilov v mestskej doprave. Keďže elektromotor je prakticky nehlučný a neprodukuje žiadne priame škodlivé emisie, jeho používanie v mestách a husto obývaných oblastiach výrazne zlepšuje životné prostredie.

Moderné trendy sa presadzujú aj u nás

Aj keď je elektromobilita na Slovensku v začiatkoch, súčasný trend sa snaží zachytiť Západoslovenská energetika, a.s. Zatiaľ realizovala šesť súkromných nabíjacích staníc, na nabíjacie stanice prístupné širokej verejnosti sa zameria v prvom polroku 2012.

ZSE zaradila v roku 2011 do prevádzky dva elektromobily Peugeot iOn. Automobily poháňa lítiovo-iónový akumulátor, ktorý vystačí na 130 kilometrov. Nabíjanie pomocou pomalej domácej nabíjačky trvá asi šesť hodín, na rýchlonabíjacej stanici prebehne nabitie jednosmerným prúdom na 80 % kapacity do pol hodiny. Maximálna rýchlosť vozidla je 130 km/h. Začiatkom roku 2012 pribudlo do flotily ZSE ďalších päť vozidiel Citroën C-ZERO, určených pre projekt VIBRATE.

VIBRATE umožní jazdu po regióne

Viedeň BRATislava e-mobility predsta-



vuje trojročný pilotný cezhraničný projekt na podporu elektromobility v strednej Európe, ktorý je spolufinancovaný Programom cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko 2007 - 2013. Jeho cieľom je preniesť výhody čistej a energetickejšej elektromobility do bežného života a zvýšiť povedomie verejnosti o tejto ekologickejšej forme dopravy. Partneri projektu očakávajú nárast počtu vodičov.

Spolupráca konzorcia rakúskych a slovenských spoločností prinesie do regiónu medzi Bratislavou a Viedňou (nazývaného tiež Twin City) infraštruktúru nabíjacích staníc. Na verejných a poloverejných miestach ako napr. na parkoviskách v nákupných centrách sa vybudujú nabíjacie stanice na rýchle a normálne dobíjanie. Hlavné mestá spojí ekologická zelená diaľnica, ktorá sa stane základným kameňom dopravy budúcnosti.

Aj Nové Mesto bude testovať jedno z vozidiel

Realizátori projektu VIBRATE vytýpovali inštitúcie, ktoré budú elektromobily využívať v každodennej doprave vo Viedni a okolí, v Dolnom Rakúsku a v Bratislave. U nás k nim patria bratislavský magistrát, Bratislavský samosprávny kraj, dve ministerstvá a dve mestské časti. Počas testovacieho obdobia budú zbierať skúsenosti, ktoré potom poskytnú verejnosti.

Aj naša mestská časť dostane od ZSE do používania elektromobil Peugeot iOn za symbolické nájomné. V súčasnosti sa pripravuje zmluvná dokumentácia a schvaľujú sa plány na realizáciu nabíjacej stanice. Mala by stáť na parkovisku pred miestnym úradom a slúžiť aj verejnosti.

Jana Škutková, snímky ZSE



dostatočný výkon a vysoká hmotnosť akumulátorov. O päť rokov neskôr prišiel na scénu Carl Benz so svojím trojkolesovým „Patentovaným motorovým vozidlom číslo 1“. Využíval dômyselný spaľovací motor a automobily poháňané fosílnymi palivami sa absolútne presadili na takmer sto-ročné obdobie.

Časy sa však zmenili. Vzrástli ceny ropy, závislosť od jej dovozu predstavuje riziko a ekonomika prevádzky sa stala otázkou dňa. Vďaka prudkému rozvoju v počítačovom svete a masovému používaniu prístrojov napájaných akumulátormi došlo k ich zdokonaleniu z hľadiska hmotnosti aj životnosti, rýchlosti dobíjania a v neposlednom rade k zníženiu ich ceny. A tak približne od roku 1990 sa elektromobily vracajú do cestnej premávky.

Najúspešnejší športovci za rok 2011

Najúspešnejšími športovcami Bratislavského kraja aj hlavného mesta za rok 2011 sa stali vodní slalomári, dvojčičky Pavol a Peter Hochschornerovci. Výsledky 19. ročníka Ankety o najúspešnejšieho športovca a športový kolektív mesta, kraja slávnostne vyhlásili 22. decembra v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca.

Ocenenia získali piati najlepší seniori, traja junior-skí reprezentanti a najúspešnejší športový kolektív. Vyhlásenie športovcov roka uzatvorila trojka najúspešnejších telesne postihnutých reprezentantov. „Všetci ocenení športovci sú obrovským príkladom a prínosom nielen tým, že nás reprezentujú a robia nám radosť, ale sú aj vzorom pre ďalšie športové talenty,“ povedal v príhovore župan Pavol Frešo. Ďalšími ocenenými sa stali bez udania poradia Jana Dukátová, ktorá si prevzala ocenenie od bratislavského župana, ďalej Matej Beňuš (obaja vodný slalom), Dominika Cibulková (tenis) a Erik Vlček (rýchlostná kanoistika).

Medzi juniormi sa víťazkou ankety stala fitnesska Nikola Weiterová. Bez poradia sa umiestnili v tejto kategórii Lukáš Csölley a Nikola Višňová (krasokorčuľovanie) a Peter Turček (stolný tenis). Župan Pavol Frešo odovzdal cenu aj najlepšiemu športovému kolektívu, jachtárom z Bank Sailing Team-u pod vedením kapitána lode Petra Mosného. Nezabudlo sa ani na telesne postihnutých športovcov. Ocenenia sa dostalo Karín Petrikovičovej, Viere Mikulášikovej (obe plávanie)



a atlétovi Marekovi Margočovi. Špeciálnu cenu za najvyšší počet hlasov vo verejnom hlasovaní získala jachtárka Linda Maňková.

Do ankety o najúspešnejšieho športovca slovenskej metropoly a kraja za rok 2011 sa zapojilo vyše dvetisíc

občanov. Anketu vyhlásilo mesto spoločne so samosprávnym krajom a združením telesnej kultúry. Verejnosť mohla za svojho športovca či športový kolektív hlasovať do 11. decembra. Vo všetkých kategóriách sa hlasovalo bez rozdielu pohlavia.

(rd), snímka BSK

Bratislavská župa ocenila 16 osobností a jeden manželský pár

Bratislavský samosprávny kraj ocenil 16 osobností a jeden manželský pár. Výročnú cenu Samuela Zocha, Čestné občianstvo a Pamätný list predsedu kraja získali tí, ktorí sa svojou prácou výrazne zaslúžili o spoločenský a ekonomický rozvoj regiónu a jeho reputáciu doma i v zahraničí.

„Bratislavská župa má svoje špecifiká, o ktoré sa delíme a chceme, aby sa dostali do povedomia. Oceneniami sa snažíme zvýrazniť regionálny rozmer a vyzdvihnúť ľudí, ktorí reprezentujú našu župu doma aj v zahraničí,“ povedal bratislavský župan Pavol Frešo. Zároveň doplnil, že komisia vyberala z návrhov tak, aby bol rovnomerne pokrytý celý región a všetky oblasti. Výročnú cenu Samuela Zocha získali Mgr. Oto Šimkovič, PhDr. Ondrej Demo, Ing. Alena Synko-



PhDr. Ondrej Demo



Mgr. Anton Belan, dlhoročný pedagóg na Škole pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium v Bratislave

vá, CSc., PhDr. Emese Duka Zólyomi, Pavol Fandák, Mgr. Anton Belan, PhDr. Anna Píčová, Jozef Zsoldos. Čestné občianstvo Bratislavského samosprávneho kraja získali Albert J. Dräger, Christine Dräger a Wilhelm Semlic. Pamätný list predsedu kraja získali Doc. Mgr. Art. Juraj Sarvaš, Ing. Alexander Cimbálák, Anna Knežová – Schönbrunová, Ing. František Mach, CSc., PhDr. Jozef Jablonický, DrSc. a manželia Hrabákovci

(Alojzia a Bohumír). Na Úrad BSK bolo doručených 48 návrhov, z nich výberová komisia posúdila a odporučila osem návrhov prijať na udelenie Výročnej ceny Samuela Zocha a tri návrhy na Čestné občianstvo.

(rd), snímky BSK



Albert J. Dräger, Christine Dräger, Wilhelm Semlic, rakúski skauti, ktorí už 20 rokov spolupracujú a podporujú oddiel telesne postihnutej mládeže skautov v zariadení Gaudeamus ZKR

Pani Andrea sa rozhodla pre poslanie duly

Prinavrátiť pôrody matke Prírode nie je jednoduché

Keby ste hľadali dulu alebo laktačnú poradkyňu pre ustráchanú prvoroďčku, iste by vám niekto odporučil práve Andreu Kožíkovú. Alebo by ste si ju mohli nájsť na internete, na stránkach občianskeho združenia Slovenské duly či OZ Mamila. Pravda, na to by ste najprv museli vedieť, čo taká dula robí, aká je jej úloha v príprave na pôrod, pri ňom a zvyčajne aj tesne po ňom. Nás zaujímalo, ako sa k tejto práci dostala vyštudovaná ekonómka, ktorá inak naďalej pracuje v bankovom sektore. Musí, lebo u nás duly ešte vždy nevyužívame v takej miere ako napríklad v susednom Česku. Mnohí o nich ani nevieme.

„Nevnímam pôsobenie duly ako prácu, skôr ako poslanie, koníčka,“ vraví pani Andrea. „Prišlo to akosi samo od seba. Vždy sa na mňa obracali priateľky a ďalšie mladé ženy v čase tehotenstva a pýtali si informácie a rady – dodnes vlastne neviem prečo. Časom som si povedala, že keď mám takú dôveru, doplním si odborné vzdelanie v tejto oblasti a dám svojmu pôsobeniu medzi budúcnými mamičkami aj oficiálny status. Po ročnom kurze s intenzívnym samoštúdiom, po záverečnej práci a skúškach – dvoch sprevádzaných pôrodoch a certifikačnom pohovore – má absolventka šancu získať certifikát duly.“

vedela, čo môže očakávať a znížilo sa tak riziko stresu a neprimeraných reakcií. Najlepšie je, keď sa s prípravou začne včas, už dva-tri mesiace pred termínom. Úlohou duly je teda predovšetkým psychická podpora ženy, nezriedka aj jej partnera.“

Kto vlastne duly vzdeláva, skúša a usmerňuje?

„V skúšobnej komisii sú zvyčajne traja – psychológ, pôrodná asistentka a predstaviteľka občianskeho združenia Slovenské duly Ľuba Lapšanská. Laktačné poradkyne skúšajú skúsené členky OZ Mamila, odborníčky na dojčenie. Na školení dül



„Čím viac vedomostí získavam, tým pevnejšie som presvedčená o tom, že pre zdravie matky aj dieťaťa a pre ich ďalší život má prirodzený pôrod obrovský význam. Keby sme doň automaticky umelo nezasahovali, napríklad rozličnými medikamentmi, určite by neskôr bolo menej problémov s dojčením, s následkami pôrodného stresu, s materským pudom. Oveľa viac žien by pôrod prežívalo s pocitmi šťastia, lebo fyziologické procesy by prebiehali v prirodzenom súzvuku a hormonálne by sa vyplavovalo



Čím sa dula odlišuje od pôrodnej asistentky?

„Dula nie je zdravotnícky personál, nevyšetruje, nerobí zdravotné úkony. Pripravuje tehotnú ženu na pôrod, dojčenie a opateru dieťaťa, zbavuje ju strachu a neistoty. Oboznamuje budúcu mamičku so zvyčajným priebehom pôrodu, aby

„Na našej klinike bol pôrod pre ženy i pre mužov silným intímnyim zážitkom. Ako lekár som mal ďaleko k tomu, aby som bol ústrednou postavou tejto drámy, občas som sa dokonca cítil ako vtrelec. Dokonca i vtedy, keď prevládajúci názor na pôrod ako na čisto medicínsku záležitosť premieňal pôrodnice vo svete na vysoko technizované laboratória a ľudské bytosti na pasívne objekty, naše poznanie pôrodu ako citového a sexuálneho zážitku nás v Pithiviers naopak viedlo k tomu, aby sme sa považovali len za zmierňujúcich činiteľov, za istý typ podporného lekárskeho tímu, ktorého úlohou je zasahovať tak málo, ako je to len možné. Našou hlavnou povinnosťou bolo nevyrušovať.“

Dr. Michel Odent v knihe Birth reborn (Znovuzrodený pôrod), ktorá prvý raz vyšla v roku 1984 a stala sa bestsellerom v západnej Európe i v USA

sa pravdaže podieľa rad ďalších odborníkov – napríklad sa stretávajú so skúsenými českými pôrodnými asistentkami, ktoré asistujú pri pôrodoch v domácom prostredí. A, prirodzene, s gynekológmi, s neonatológmi, s psychológmi...”

Aj vy sa prikláňate k podpore prirodzených pôrodov?

všetko, čo príroda na túto príležitosť „naprogramovala“ – vrátane tzv. hormónov šťastia, endorfínov.“

Overili ste si niečo z toho aj pri vlastných deťoch?

„Overila som si ten rozdiel. Pri pôrode syna som zažila bežné negatíva súčasnej praxe, keď mamička vidí rozbalené die-

ťatko prvý raz až doma. Neskôr pri dcérke som mala možnosť prežiť iný, takmer prirodzený pôrod, na ktorý veľmi rada spomínam.“

Podľa pani Kožíkovej všetky duly poznajú význam a výhody prirodzeného pôrodu. Dobré však vedia, že matka by si sama mala vybrať, ako chce rodiť. Pre niektorú je prvoradá istota, že pri akejkoľvek komplikácii bude lekár poruke. Budúca mamička je zdravý človek, ktorý rozhoduje o závažnej udalosti v živote rodiny. Do ničoho ju neslobodno nútiť nasilu. A tak duly môžu len ďalej sprostredkovať najnovšie poznatky.

Pani Andrea sa napríklad nedávno vrátila z Popradu, z konferencie nazvanej Nežná sila prvého objatia. Michaela Mrowetz, psychologička špecializovaná

na psychické problémy žien, súvisiace najmä s pôrodmi, tam okrem iného vysvetľovala blahodarný vplyv tzv. bondingu, „zlepenia“ matky a dieťaťa po pôrode a samoprisatia novorodenca. Staronovej praxe, pri ktorej sa nahý novorodenec položí na odkrytú matkinu hrud'. Zmierňuje to jeho pôrodnú traumu, stimuluje pudové reflexy dojčenia, podporuje imunitu. U matky bonding zasa urýchľuje zavinovanie maternice a posilňuje materský pud.

„U nás v nemocniciach, žiaľ, nechcú bežne prikladať k mamičkám nahého novorodenca,“ vraví pani Andrea. „A stretáme sa aj s ďalšími obmedzeniami, nie vždy pochopiteľnými. Každá naša nemocnica napríklad dule ani nedovolí byť pri pôrode, hoci si ju rodička želá. Nevie prečo – pritom pôrodné

asistentky sú k nám ústretové, chápu, že im pomáhame, aj mnohí z mladých lekárov. Azda sa to časom zmení.“

Čítala som, že v zahraničí hľadajú spôsoby ako skľbiť priaznivý psychický vplyv domáceho prostredia s možnosťou mať lekára nablízku.

„Áno, ide napríklad o pôrodné domy v tesnom susedstve nemocníc, ale s odlišným, oveľa voľnejším režimom. Vo Francúzsku a Anglicku má táto myšlienka svojho apoštola v charizmatickom pôrodníkovi Michelovi Odentovi. Ten dokazuje, aké obrovské výhody má taká prax, a pritom nie je finančne náročná.“

Pani Andrea dúfa, že časom sa viac otvoríme svetu aj v tejto oblasti – na vlastný prospech.

Viera Vojtková

Stretnutie chlapcov z Ľudovej štvrte

Ľudová štvrť (radové rodinné domy medzi Vajnorskou a Račianskou ulicou) bola postavená v období prvého slovenského štátu a v polovici minulého storočia bola plná 8 až 15-ročných chlapcov a dievčat. V blízkosti Ľudovej štvrte bol futbalový štadión, tenisové kurty, zimný štadión, kúpalisko, cyklistická dráha a otvorené basketbalové či volejbalové dvorce. To všetko lákalo najmä chlapcov, a tak tu vyrástlo niekoľko vynikajúcich športovcov.

V sobotu 17. decembra sa uskutočnilo stretnutie chlapcov z päťdesiatych rokov - dnes už dedkov - z Ľudovej štvrte. Zúčastnilo sa ho asi dvadsať rovesníkov, ktorí si zaspomínali na svoje mladé časy a na kamarátov, ktorí bývali na tej či onej ulici. Medzi hosťami nechýbali ani účastníci olympijských hier: A. Urban (kapitán futbalovej reprezentácie); J. Miklušica (vynikajúci tandemový pár so Škvareninom); M. Rehák (tréner štátnej reprezentácie v basketbale) či I. Marko, dlhoročný hokejový rozhodca.

Okrem spomienok na osobné kontak-

ty sa pospomínali i výrazy, ktoré zapadli časom a dnešnej mladej generácii sú už neznáme. Napríklad: „holodzina“ - to bola hlava chlapca dohola ostrihaného; „semišglocna“ - hlava, na ktorej už boli



1-2-milimetrové vlasy. „Šapensdekel“ - čapica. „Hekači“ - to boli zas policajti.

Pri hre s guľčkami sa používali výrazy „vóz“ a „nix“ a hrala sa „Amerika“ či „Šulaná“. Najpopulárnejšou uličnou hrou bol „soritáš“. Bola to hra s loptou ktoroukoľvek časťou tela, ale len s jedným dotykom.

Za porušenie tohto pravidla sa kopala „elva“.

Fanúšikovia Slovana si pamätajú na populárnu „Proletárku“ - to bola tribúna na státie oproti hlavnej tribúne. Ak niekto zo súperových hráčov simuloval zranenie, z Proletárky sa skandovalo posmešné: „Prineste truhlu!“. Na filmové predstavenia sme chodievali do „Švickisni“ na Tehelnej ulici. Ďalšie populárne výrazy boli „šraci“ (chlapci), „štriacák“ či módný „potápkar“.

Taktiež sú dnes už málo známe staré pomenovania niektorých častí Bratislavy: Cíglfeld - Tehelné pole, Habeš - Prievoz, Mexiko - Trnávka, Emiház - Zátisie či Firšnál - dnešné námestie Slobody.

Vydarené stretnutie chlapcov, dnes už dôchodcov, poctil svojou návštevou aj súčasný obyvateľ Ľudovej štvrte - pán minister J. Figel'. Za zorganizovanie stretnutia patrí poďakovanie bratom Jurišovcom, ale aj ostatným, ktorí sa ho zúčastnili.

Ing. Martin Fillo



Ľudová štvrť 1944



Ľudová štvrť 2009, snímka Ing. arch. Jaroslav Kocka

Z vojenskej histórie Nového Mesta



Podľa plukovníka v.v. Mgr. Ľudovíta Janča, ktorý sa na dôchodku začal venovať vojenskej histórii, Bratislava nikdy nestratila svoj strategický vojenský význam. Prinajmenšom bývala mestom s veľkou posádkou. Mala ju nielen v časoch, keď bola hlavným mestom Uhorska (1536 – 1784) alebo korunovačným mestom (1563 – 1830), ale aj po rakúsko-uhorskom vyrovnaní (1867), keď jej predošlá sláva upadala a Bratislava sa menila na provinčné mesto. Niektoré z množstva vojenských stavebných pamiatok stáli i na území Nového Mesta. Časť z nich pretrvala, časť však musela ustúpiť novej výstavbe.

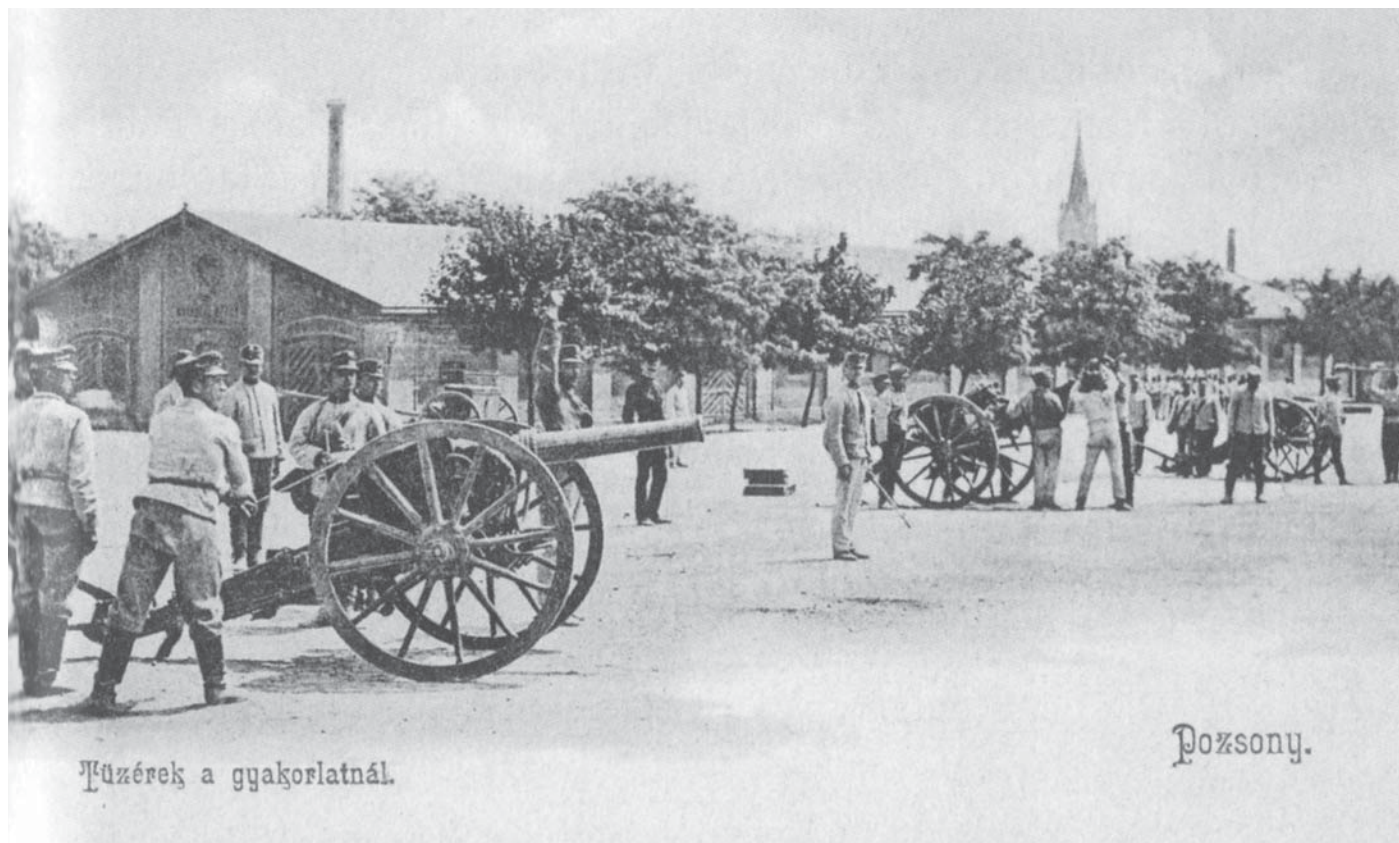
Mnohé z najstarších vojenských objektov boli sústredené pozdĺž Šancovej ulice. Na obranu mesta tam roku 1775 vybudovali priekopu s valmi (šiancami), pri mýtniciach preklenutú mostmi. Valy odstránili a priekopu zahádzali až v druhej polovici 19. storočia – vznikla tak Šiancová cesta, predchodkyňa Šancovej ulice. Stáli pri nej bývalá jazdecká kasáreň, kasáreň pechoty a vlastibranecká väznica, bývalá filiálna delostrelecká kasáreň alebo „vozatajská“, teda povoznícka kasáreň. Samo slovo kasáreň či kasárne je v istom zmysle historickou pamiatkou, pretože počas Rakúsko-Uhorskej

monarchie bola v spoločnej „cisárskej a kráľovskej“ (c. a k.) armáde zavedená ako veliaci jazyk nemčina (*die Kaserne*). Po prvej svetovej vojne, keď v ČSR platila francúzska doktrína, boli to *caserne*.

Filiálna delostrelecká a ďalšie kasárne

Filiálna delostrelecká kasáreň stála v blízkosti stanice konskej železnice, v oblasti dnešnej Legionárskej, Šancovej a Krížnej. Postavili ju v roku 1896 podľa projektu bývalého hlavného mestského inžiniera. Boli tu vojenské baraky, vojen-

ské cvičisko, neďaleko istý čas aj posádková väznica (nazývali ju „garňák“ – garnison Arrest). Baraky postavili na ubytovanie záložníkov, ktorí z času na čas nastupovali do mesta na cvičenie, a na ustajnenie ich koní. Mesto do nich investovalo 120 000 korún, no chcelo sa zbaviť vysokého nájomného, ktoré dovtedy platilo za ubytovanie záložníkov spolku Dobytčie trhy. (Organizoval pravidelné dobytčie trhy v priestore dnešného Trnavského múzea, ktoré sa kedysi podľa toho nazývalo Dobytčí trh, istý čas dokonca aj Sviňací trh.) Počet barakov sa postupne zvyšoval, najvyššia ubytovacia



Vojenské cvičenie na bývalej „Sahare“, dnes Námestie Slobody

kapacita bola 1200 mužov a 350 koní. V polovici 20. storočia bolo všetko zbúrané v rámci prestavby okolitej oblasti. Dnes tu stojí Nemocnica železníc SR a tržnica. Z budovy bývalého „garňáka“ je od minulého roku archív.

Ďalšia delostrelecká kasáreň na Vajnorskej ceste bola začiatkom 20. storočia zaznamenaná v bývalej „osade“ Trnávka, v susedstve majerov. Pôvodne sa nazývala Primaciálna dočasná kasáreň, mala mať desať budov a jazdiareň, vedľa cvičisko.

Na druhej strane Legionárskej ulice, teda tesne za dnešnou hranicou Nového Mesta, stála kedysi „vozatajská“ (povo-

nej kaplnke oproti, kde sa odsúdenci lúčili so životom.

V oveľa väčšom meradle produkovala výbušniny, strelivo a bezdymový pušný prach od roku 1873 továreň Dynamit-Nobel, teda Dynamitka, najväčší podnik svojho druhu v niekdajšej monarchii. Svoje produkty vtedy exportovala aj do balkánskych štátov. Množstvo jej výrobkov v čase monarchie záviselo od objednávky spoločného ministerstva vojny. V obytnej kolónii fabriky – v dnešnej Mierovej kolónii – stálo okrem školy aj dôstojnícke kasíno (neskôr veľmi nešťastne prestavané).



Aj bývalé „vozatajské“ (povožnícke) kasárne na konci Radlinského ulice patrili kedysi do Nového Mesta, snímka okolo roku 1960

nická) kasáreň, neskôr kasáreň špeciálneho delostrelectva. Objekt vojenskej kantíny sa spomína ešte za prvej ČSR. Ten bol asanovaný až v rámci výstavby dnešného Študentského domova Jura Hronca.

Kde sa vyrábal pušný prach

Aj dnešná ulica Pri starej prachárni má minulosť spojenú s vojskom. Neďaleko mestského rybníka tu kedysi skutočne stála pracháreň, teda viaceré objekty výroby pušného prachu s priekopami, kde zrejme overovali jeho kvalitu. Produkcia pušného prachu bola značná najmä počas prvej svetovej vojny, no jeho výrobu podporovali z mestského rozpočtu aj v mierových časoch.

Mimochodom, neďaleko prachárne, na Křížnej ulici stálo kedysi popravisko. Křížna ulica dostala meno po rovnomenn-

Muničné sklady vybudovali spoločnými silami mesto s vojenskou správou v tridsiatych rokoch minulého storočia na Peknej ceste. Bola to náhrada za starý vojenský sklad v Trnávke a muničný sklad Kramerov lom (zrušený roku 1958).

Posádkové muničné sklady „Šinveg“ (z nemeckého Schonweg) strážila dôstojnícka stráž. Ľudovít Jančo spomína, že ako poručík sám chodil raz-dvakrát mesačne do tejto stráže. Pozostávala z veliteľa, dvoch závodných, pätnástich vojakov a jedného psodva. Pred niekoľkými rokmi objekt rekonštruovali pre Stanicu mestskej jazdeckej polície.

(Pokračovanie)

Z historických štúdií L. Janča
a knihy T. Ortvaya *Ulice a námestia
Bratislavy* (Marenčin PT 2007)
spracovala V. Vojtková

Čítanie z histórie

Stratené mesto

Na pultoch kníhkupectiev sa nedávno objavila kniha kolektívu autorov pod vedením Eduarda Nížňanského a Ivana Bútoru *Stratené mesto*. Venuje sa časti bývalého bratislavského Podhradia, zbúranej



v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. Nenávratne sa stratili ulice bývalého židovského geta, Vydrice aj Zuckermantla. Zbúraná bola veľká časť Rybného námestia. Zmizli nielen kulisy, ale aj duch a atmosféra unikátneho mnohonárodného, viacjazyčného mesta. V knihe sú uvedené štúdiá o národoch, ich osudoch a stope, ktorú zanechali na území dnešnej Bratislavy. Búrliivé 20. storočie rozvrátilo všetky hodnoty, ktoré sa stáročia uctievali: toleranciu a spoložitie. Pred vojnou vyhnaní Čechovia, počas vojny deportovaní a vyvraždení väčšina Židov, po vojne odsunutí Nemcov a Madarov. Nedozieme sa, kto je vinný, kto nariadil zbúrať časť mesta aj s jeho históriou. Môžeme iba spolu s autormi odhaľovať postupné kroky k likvidácii Podhradia.

(Marenčin PT, 2011)

Tajomstvá mojej ulice

S knihou autorky Kristíny Šudovej-Tomčániovej sa môžete vydať na prechádzku zaujímavou, tajomnou, úsmevnou, no často i krvavou históriou Bratislavy a zistiť, ako vznikla alebo čím sa preslávila práve vaša ulica.



Stával pod vašim domom rímsky tábor? Konská železnica pred susedným dvorom? Stará bosorka na tenisových kurtach? Bezhlavý muž pod oknami? Ohnivý kôň na zastávke autobusu? Záhadu a tajomstvá starého Prešporka čakajú na odhalenie. Sedemnást kapitol hravou formou mapuje sedemnást mestských častí, ich legendy a povesti, dejiny, zaujímavosti, erby, pôvodné názvy a ich vznik, slávnych obyvateľov, rozlohu, zvyky a osobitosti. Kniha je určená predovšetkým mladým čitateľom, ktorí majú záujem spoznať niekdajšiu Bratislavu.

(Marenčin PT, 2011)

Slováci majú talent, treba im dať priestor

Len v máloktorom športe sa Slovensko môže pýšiť takými úspechmi, aké mu prinieslo krasokorčuľovanie. Sú to však už roky, čo sme sa tešili z medailí poslednej z našich legend – Jozefa Sabovčíka. Ten sa práve v týchto dňoch snaží nájsť svojho nástupcu prostredníctvom projektu pomenovaného podľa jeho krasokorčuľarskej prezývky – Jumping Joe. Projekt podporuje aj mestská časť Bratislava – Nové Mesto. Ako si svojho nasledovníka predstavuje svetoznámy krasokorčuľiar? Aj o tom sme sa zhovárali s Jozefom Sabovčíkom.

Divín, Nepela, Sabovčík – a potom dlho, dlho nikto. Slovensko už vyše 20 rokov nevie nájsť nasledovníka týchto velikanov. Ako si to vysvetľujete?

– Podmienky vrcholového krasokorčuľovania na Slovensku sa zmenili. Už je to úplne iný šport než ten, v ktorom som kedysi pretekal. Zmenil sa celý systém rozhodovania, požiadavky na jednotlivcov sú úplne iné, a hlavne sa zmenili ekonomické podmienky. My sme boli podporovaní štátom. Ak sa športovec dostal do strediska vrcholového športu, rodičia sa nemuseli obávať, či to budú môcť všetko zaplatiť. Ak športovec mal predpoklady stať sa úspešným krasokorčuľiarom, tak dostal trénerov aj podmienky na rozvoj.

Vášho nástupcu sa pokúša objaviť v kurzoch pre deti na Zimnom štadióne Ondreja Nepelu Občianske združenie Jumping Joe. Čo všetko bude musieť spĺňať „nový Sabovčík“, ktorý opäť začne nosiť Slovensku medaily z medzinárodných súťaží?

– Myšlienkou tohto združenia je dať deťom priestor na korčuľovanie, pretože bez základne sa talenty nenájdu. Mne ide o to, aby sme deti pritiahli na ľad a naučili ich korčuľovať. Slovensko je veľmi malá krajina, a predsa sme z takej malej základne vychovali veľa svetoznámych korčuľiarov. To znamená, že Slováci majú talent, a preto im treba dať priestor na to, aby mohli dosiahnuť vrcholové výsledky.

Ako sa vy osobne zapojíte do tohto projektu? Budú vás deti môcť stretnúť aj na ľade?

– Celá myšlienka je len v začiatkoch, záleží na tom, či sa k nám pridajú finanční partneri, aby sme mohli deťom poskytnúť aspoň na začiatku korčule, ľad a trénerov. Ja som rád, že deti, ktoré sa prihlásia do kurzov, budú pod vedením pani Búrilovej, ktorá ma priviedla k olympijskej medaile a pod vedením pani Múdrej, ktorá ma krátko učila povinné cviky, no Ondrejovi Nepelovi pomohla získať olympijské zlato. Eventuálne by som chcel, aby deti, ktoré ukazujú najväčšie predpoklady, raz do roka prišli za mnou do Salt Lake City a dva-tri týždne tam trénovali. V každom prípade sa budem snažiť byť v Bratislave čo najčastejšie. Predsa som tu doma, takže deti si budú so mnou môcť aj zakorčuľovať.

Kedy ste začali s krasokorčuľovaním? Kto vás k tomuto športu priviedol?



– Ja som začal v šiestich rokoch. Na ľad ma priviedla moja babička. Spočiatku ma nik nechcel vziať, pretože som bol údajne príliš starý, ale ona sa nenechala odhovoriť. Nakoniec sa ma ujala pani Lojkovičová, ktorá ma priviedla na moje prvé majstrovstvá Európy. Bez mojej babičky by som asi na stupňoch v olympijskom Sarajeve nestál.

V roku 1986 ste na majstrovstvách Európy ako prvý na svete skočili v súťaži štvoritý skok. Ako si s odstupom času spomínate na tento historický zlom?

– Veľmi dobre. Bolo to obdobie, keď sme všetci zisťovali, kde sú hranice ľudských schopností – a ten tretí skok v mojej voľnej jazde ostane navždy zafixovaný v mojej pamäti. Akoby to bolo včera.

Mali ste vtedy 23 rokov, boli ste na vrchole formy. Kedy ste štvoritý skok úspešne skočili naposledy?

– Osobne som sa na vrchole svojich síl, formy a kariéry cítil vo veku 33 až 40 rokov. V každom prípade som sa vtedy poznal oveľa lepšie, než keď som bol 22-ročný. Vedel som, prečo korčuľujem, jazdil som na hudbu, ktorú som si sám vybral, robil som to všetko z lásky ku korčuľovaniu. „Štvorák“ som naposledy skočil, keď som mal 42 rokov. Tak ako si pamätám ten prvý na pretekoch v Koda-



ni, pamätám si aj ten posledný v Salt Lake City.

Ste rodák z Bratislavy, roky už žijete v USA. Čo z rodného mesta vám chýba vo vašom novom domove?

– Atmosféra, utopenie, treskový a pikantný šalát, náš chlieb a pivo. Som Slováčik v USA, ale Bratislava bude navždy

môj domov. S rodičmi sa rozprávam cez Skype skoro denne a nikdy si nenechám ujsť príležitosť, aby som sa vrátil domov aspoň na pár dní.

Máte ešte nejaký nesplnený krasokorčuľarský sen?

– Možno len to, aby som mohol jazdiť so sprievodom speváka Bruce Spring-

steena. Inak sa naozaj na nič nemôžem sťažovať. Napriek všetkým zraneniam, úspechom aj neúspechom, mám dvoch krásnych chlapcov, nádhernú manželku – čo viac by si už chlapec z Ružinova mohol žiadať?

Zhovárал sa Ján Borčín

Snímky archív Jozefa Sabovčíka

Rekordman s tromi guľami

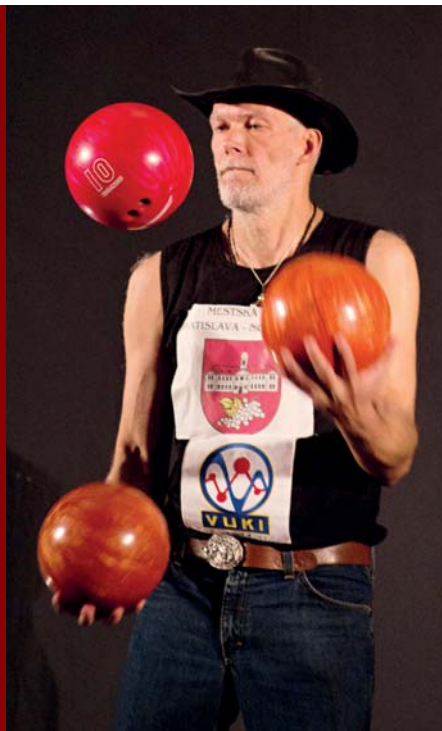
Ak ste si žonglovanie doteraz spájali s malými loptičkami či ľahkým gymnastickým náčiním, je čas poopraviť vašu predstavu. Novomešťan Milan Roskopf je totiž majstrom v disciplíne silového žonglovania na výdrž a svoje umenie predvádza s tromi bowlingovými guľami. A nie je to výkon ľadajaký. Koncom roka na Pražskom žonglérskom maratóne vytvoril „chlap s tromi guľami“, ako ho zvyknú prezývať, svoj päťdesiaty svetový rekord. Udržal bowlingové gule s hmotnosťou desať libier vo vzduchu celých 28,65 sekundy!

Milan Roskopf žongloval v tričku s erbom našej mestskej časti, ktorá podporila jeho cestu za úspechom. O rekorde je informovaná aj Guinnessova kniha

rekordov, ktorú číta viac ako 35 miliónov ľudí na celom svete. „Ak do 60 dní nik na svete tento výkon neprekoná, rekord nadobudne oficiálnu platnosť,“ informoval šampión.

Slovenský žonglér je už držiteľom dvoch certifikátov Guinness World Records – za žonglovanie s guľami 3 x 7,25 kg (v roku 2002 v Mníchove) a za žonglovanie s guľami 3 x 8,62 kg (v roku 2004 v Mníchove). Milan Roskopf nežongluje len s guľami, ale napríklad aj s tromi naštartovanými motorovými píľami. Alebo žongluje s tromi loptami visiacimi dolu hlavou, prilepenými hore sekundovým lepidlom.

(jš), snímka Jiří Balek



Deväťročný majster sveta



Ešte len od októbra minulého roka trénuje David Gavalec v klube Free style Karate Academy s Romanom Volákom, mnohonásobným držiteľom titulov majstra sveta v karate, kempe, kung fu a kickboxe. Na tréningoch to srší energiou, odhodlaním, drinou, ale i dobrou náladou a snahou zlepšiť sa. Deväťročného Novomešťana spája s trénerom nielen láska k športu a snaha byť najlepším, ale už aj titul majstra sveta.

V Marina di Carrara v Toskánsku sa koncom októbra 2011 uskutočnili Majstrovstvá sveta (WTKA World Championship 2011). David Gavalec bol na šampionáte takýchto rozmerov prvý raz, no nedal sa zahanbiť. Od septembra minulého roka je už držiteľom striebornej medaily z Majstrovstiev Európy vo Viedni, a teraz k nim pribudli štyri zlaté medaily a jedna strieborná z Majstrovstiev sveta.

Tréner Free style Karate Academy Roman Volák bol najúspešnejším členom

slovenskej výpravy v disciplínach formy freestyle a kobudo, keď vybojoval spolu 12 titulov svetového šampióna a prekonal aj svoj osobný rekord.

(red)



Prvé neoficiálne majstrovstvá v Dog Military Parkur

V decembri minulého roka sa Bratislava stala dejiskom Majstrovstiev Slovenska v novej disciplíne Dog Military Parkur. Ide o novinku v kynologickom športe nielen u nás, ale aj vo svete. Spolu so štvornožcami sa do súťaže zapájajú aj ich majitelia. Na prvom ročníku sa zúčastnilo 60 psov a ich majiteľov, ktorí sem merali cestu zo všetkých kútov Slovenska.



Napriek sychravému počasiu si súťažiaci priniesli okrem teplého oblečenia veľkú dávku dobrej nálady a odhodlania popasovať sa s prekážkami na dráhe, ktorá na nich čakala v priestoroch paintballového ihriska v Mierovej kolónii.

Svoju šikovnosť predviedli záchranárske psy z Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigády, dobrovoľní hasiči z DHZ Rusovce a zdravotníci z SČK pri

simulovanej pátracej akcii. Súťažilo sa v disciplínach Orientácia v teréne a Poskytnutie prvej pomoci. Súťažiaci aj diváci si počas dňa vyskúšali zlanenie z výšky so svojím psom aj prácu s termovíznou kamerou.

Organizátori, ktorými sú Bratislavská kynologická záchranárska brigáda, výcviková škola Dog Academy, OZ Majme srdce a bratislavapaintball.sk nezabudli na pomoc opusteným psíkom z útulkov a týraným zvieratám. Pre ne bolo určené jedno euro zo štartovacieho poplatku od každého účastníka pretekov.



Najsympatickejšiu dvojicu vybrali známe tváre

Veľký úspech mala záverečná súťaž o tri najsympatickejšie dvojice spomedzi súťažiacich, ktorých vyberala porota zostavená zo známych osobností. Účastníci si pripravili rôzne triky a kostýmy pre seba aj svojich psíkov, aby zaujali. Barbor Franeková, Lucka Hablovičová, Lenka Slaná a Martin Nikodým po ťažkom rozhodovaní vybrali štyri dvojice, ktoré si získali najväčšie sympatie. Prvenstvo si vybojoval pán Oto Čihák s fenkou pitbula Taurou, ktorí sa zároveň stali aj absolútnymi víťazmi 1. ročníka pretekov Dog Military Parkur.

Iveta Lipovská

Snímky Martin Bobrík

Predvianočné športovanie podporil BSK

Základnej škole Riazanská a Školak klubu zdravia a pohybu MČ BNM sa podarilo získať dotáciu 1400 eur od Bratislavského samosprávneho kraja, ktorá im umožnila zorganizovať bohatšie športové aktivity v závere roka.

V školskej telocvični (opravenej vďaka tejto dotácii) sa v druhú decembrovú sobotu uskutočnil **Vianočný turnaj v nohejbalе dospelých**. Po odohraní 21 stretnutí, semifinále a finále obsadili prvé tri miesta družstvá z Pezinka, Vrakune a Bratislavy – Nového Mesta.

O týždeň neskôr sa v tejto telocvični a v priestoroch Školak klubu odohrávali zápasy rekordne obsadeného **Vianočného turnaja v stolnom tenise**. Hralo sa v štyroch skupinách systémom každý

s každým, k tomu ešte semifinále a finále, čo pri 27 hráčoch znamenalo 88 stretnutí! Poradie na prvých troch miestach: Svetozár Holeček, Jaroslav Malešic, Ivan Jarolín. Z dvoch zúčastnených žien sa presadila Xénia Kubalcová. Podľa vedúceho Školak klubu Mgr. Petra Blaha sa turnaje odohrali hladko a bez úrazu, BSK prispel i na cesty pre víťazov a na časť občerstvenia.

Ďalšie športové turnaje sa odohrali v telocvični gymnázia na Skalickej. Ako nás informovala Jana Murínová, na ich

príprave sa podieľalo občianske združenie na podporu nadaných detí AVOS v spolupráci so Školou pre mimoriadne nadané deti a gymnázium. Projekt Radosť z pohybu – opäť s podporou Bratislavského samosprávneho kraja – obsahoval **turnaje v stolnom tenise a vo futbale**. Medzi mladšími žiakmi vyhral v stolnom tenise Mirko Macko, medzi staršími Tomáš Lintner a medzi dievčatami Tereza Ábelová. Vo futbale vyhrala tercia a medzi staršími zaslúžene kvinta A. (red)

K fašiangom patrí karneval

Tradícia fašiangov pochádza z dávnych pohanských slávností. Podľa starých zvyklostí ľudia hodovali a zabávali sa od Troch kráľov až do Popolcovej stredy. V posledný deň sa rozlúčili s veselím pochovaním basy a až do Veľkej noci nadišlo obdobie pôstu.

Stredisko kultúry na Vajnorskej pripravilo pre deti zo školských klubov karneval v duchu ľudových tradícií, ako sa zachovali v okolí Vajnor. Už 8. februára sa mladší žiaci stretnú na tvorivých dielňach s akademickou sochárkou Magdalénou Burmekovou. Naučí ich rôzne výtvarné techniky, aby si s ich pomocou vyrobili pestré karnevalové masky. Význam fašiangových symbolov im popri práci vysvetlí odborníčka na ľudové tradície a zvykoslovie Mgr. Judita Dózsová.

Karneval 15. februára 2012 o 14. h bude stretnutím rozprávkových bytostí a všakovských tvorov z ríše fantázie. Deti sa môžu tešiť na tradičný sprievod fašiangovej chasy a bohatý program. Aj



tento rok bude plný súťaží a zaujímavých ľudových zvykov, ako sú jablčkový, šatôčkový či vajíčkový tanec. Každý z nich mal

kedysi svoje opodstatnenie, aby podporil dôležité udalosti v živote našich predkov.

Jana Škutková



Galavečer žien, no nielen pre ženy

Na slávnostné podujatie k Medzinárodnému dňu žien sú totiž pozvaní všetci Novomešťania. A to do spoločenského a kongresového centra Istropolis 6. marca o 17. h, kde sa galavečer uskutoční. Podľa kovaním a symbolickým darčekom pre nežnejšiu

polovicu ľudstva bude kytica uvitá z populárnych šlágrov a nestarnúcich melódii.

Vstup je bezplatný, miesta si však treba rezervovať vopred na telefónnom čísle 49 253 424. Lebo záujem sa očakáva veľký.

Rozprávkové Kramáre

Novomestské deti dostali od svojej mestskej časti vianočný darček. V nedeľu 18. decembra pre nich v Dome kultúry na Kramároch pripravila zábavné popo-



ľudnie s názvom Z rozprávky do rozprávky. Na desiatky detí tu čakali šašo Maroš, divadielko so silákom Emilom i kúzelníkom. V tombole si mladí Novomešťania rozdelili atraktívne ceny a vydarené podujatie zakončili detskou diskotékou.

(jb), snímky František Rajecký

INZERCIA:

Inštalatér – lacno a rýchlo. Kontakt: 0904 572 977

Kúpim byt v BA. Nie RK. 02/3211 5465

ÚČTOVNÍCTVO precízne, rýchlo a kvalitne.
Tel.: 0905542757

Predám garáž na Sliachskej - Vyhnianskej ulici, pod železnicou, 19 m², elektrina. Cena 5 500 eur. Tel. 0905 369 742

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto ponúka do prenájmu voľné priestory v tržnici na Šancovej ulici č. 112 v správe EKO-podniku VPS za účelom podnikateľských aktivít – zariadenia prevádzky, obchodu, služieb a pod. Kontaktujte: Mgr. Augustín Krivačka, ekotrznica@ekovps.sk, 0903 205 233

Knižnica Bratislava – Nové Mesto, Pionierska 12, ponúka na prenájom garáž o výmere 24,5 m². Cena: 50 €/mesiac. Priestor je k dispozícii od 1. 4. 2012. V prípade záujmu kontaktujte p. Janečkovú na tel. č.: 02/4425 3985.

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA - NOVÉ MESTO, VAJNORSKÁ 21,
tel. 44373771, 44372620
e-mail: info@skvajnorska.sk,
www.skvajnorska.sk

PODUJATIA PRE DETI:

8. 2. 2012 streda 13. 30 h
Fašiangové masky,
tvorivá dielňa pre deti zo ŠK pri ZŠ

15. 2. 2012 streda 14. h
Fašiangová karnevalová veselica,
pre deti zo ŠK pri ZŠ

KLUBOVÉ STRETNUTIA:

2. 2. 2012, štvrtok 16. h
Klub Patchwork

6., 13., 20., 27. 2. 2012, pondelok 18. h
Sahadža jóga - pokročilí - ako sa zbaviť stresu, napätia, vstup voľný

7., 14., 21., 28. 2. 2012, utorok 18. h
Sahadža jóga - začiatočníci - ako sa zbaviť stresu, napätia,
klubové stretnutie pre stálych aj nových záujemcov, vstup voľný

8. 2. 2012, streda 17. 30 h
Klub Cesta za poznáním

16. 2. 2012, štvrtok 16. h
Klub priateľov opery, pravidelné stretnutie

21. 2. 2012, utorok 17. h
Bratislavský včelársky spolok,
pravidelné stretnutie členov a záujemcov o poradenské služby

24. 2. 2012, piatok 14. h
Informačné centrum zdravia

HUDOBNÉ - TANEČNÉ PROGRAMY:

4. 2. 2012, sobota 17. h
Čaj o piatej s HS FORTUNA,
pri sviečkach a so žrebovaním vstupeniek

10. 2. 2012, piatok 19. h
Sen noci orientálnej, 11. zábavno-tanečný večer

11. 2. 2012, sobota 17. h
Za dychovkou na Vajnorskú s DH 11 z Ivanky,
tanečná ľudová zábava so žrebovaním vstupeniek

15. 2. 2012, streda 18. h
Túlavé topánky - FILIPÍNY,
pre záujemcov o cestovanie a poznávanie krajín

18. 2. 2012, sobota 17. h
Valentínsky čaj o piatej s HS UNI,
tradičné podujatie venované Valentínovi, patrónovi zalúbených

25. 2. 2012, sobota 17. h
Čaj o piatej s HS COLOR,
tanečné podujatie s hudbou 60.-90. rokov pri sviečkach

29. 2. 2012, streda 19. h
Koncert Františka Nedvěda, otvárame 11. ročník Folk country sála alebo koncerty na vaše želanie

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ):

4. 2. 2012, sobota 8. h - 15. 30 h
Medzinárodné VSZ a výstava minerálov, fosílií a drahých kameňov

11. 2. 2012, sobota 8. h - 12. h
VSZ mincí, medailí, pohľadníc, bankoviek, odznakov, vyznamenaní, telefónnych kariet, etikiet, filatelie, kníh, gramoplatní...

VÝSTAVY:

7. 2. - 18. 2. 2012
DUK predstavuje, výstava výtvarných prác

21. 2. - 3. 3. 2012
Denisa Kolařová, výstava výtvarných prác

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok 14.-18. h , v sobotu v rámci podujatí
Predpredaj vstupeniek: pondelok - streda 16.-19. h a 1 hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21
Zmena programu vyhradená.

KURZY, KRÚŽKY:

- **novoročný zápis 6. -10. 2. 2012 s 10% zľavou na jazykové kurzy**

JAZYKOVÉ KURZY:

- **angličtina, nemčina, taliančina pre dospelých:**
klasický a polointenzívny kurz, 50 hodín
- **pre začiatočníkov, mierne pokročilých, pokročilých - konverzácia**
1 x alebo 2 x týždenne 50 hodín
- **angličtina pre deti v MŠ**

VÝTVARNÉ KURZY:

- **Keramika pre dospelých:**
pondelok od 17. do 20. h 1x týždenne, otvorenie nového kurzu
utorok od 17. do 20. h 1x týždenne, otvorenie nového kurzu
- **Keramika pre deti:**
streda od 17. do 19. h 1x týždenne, otvorenie nového kurzu
- **Výtvarné techniky:**
utorok 17. - 20. h 1x týždenne, maľba, kresba, grafika, kombinované techniky pre začiatočníkov aj pokročilých
- **Výtvarná škola D. Zacharovej:**
štvrtok 16. 30 -17. 45 h, piatok 14. 30 -17. h 1x týždenne, pre malých aj veľkých a príprava na školy umeleckého zamerania, január - jún 2012

PRAKTICKÉ:

- **Šijeme s Burdou:** škola strihov a šitia, návrhárstvo, nové módné trendy, utorok 17. h - 20. h 1x týždenne - nový kurz, február 2012
streda 17. h - 20. h 1x týždenne - nový kurz, február 2012
štvrtok 17. h - 20. h 1x týždenne - nový kurz, február 2012
- **Kurz tvorivého písania**
- **Kurz pletenia z papiera**
- **Kurz fotografovania**

ZÁŽITKOVÉ SEMINÁRE:

- **Moderovanie a komunikácia, Rozvoj osobnosti, Verejné vystupovanie**

Pohybové:

- **Joga** - utorok 17.15 h 1x týždenne, nový kurz

Hudobné:

- **klavír, hudobná teória**
(utorok, streda, štvrtok 14. h - 20. h)

PONUKA: Pre stredné školy ponúkame kultúrno-spoločenské, výchovno-vzdelávacie podujatia v rôznych formách a zameraniach v čase písomných a ústnych prijímacích skúšok a počas maturít, pred prázdninami aj pred koncoročným vysvedčením.

Služby: Prenájom priestorov na semináre, spoločenské posedenia, prezentácie ... (sála / 350 miest, malá spoločenská sála / 60 miest, učebne / 20 miest, predsobašná sieň / 40 miest, galéria..) Výroba reklamy: od vizitiek po transparenty - vrátane grafických návrhov, tel.: 02/44372620

DOM KULTÚRY KRAMÁRE, STROMOVÁ 18,
tel. 54 77 11 48
www.skvajnorska.sk,
e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE DETI:

4. 2. 2012, sobota 16. h
Detský karneval, zábavné popoludnie so súťažami, diskotekou, súťažou o najkrajšiu masku

18. 2. 2012, sobota 16. h
Danka a Janka, rozprávkový príbeh o dvojčikách pre deti od 3 rokov

KLUBOVÉ PODUJATIA:

8., 22. 2. 2012, streda 16. 30 h
Klub Venuša, stretnutie Lígy proti rakovine

KULTÚRNE PODUJATIA PRE DOSPELÝCH:

20. 2. 2012, pondelok 19. h
121. Poetický večer s Jurajom Sarvašom
Predaj vstupeniek: pondelok, utorok, streda od 16. h do 19. h
Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia predstavenia. Zmena programu vyhradená, vstupenky nerezervujeme.

KURZY, KRÚŽKY:

Výtvarná výchova:
- **Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov**
1x mesačne (sobota+nedeľa)
11. -12. 2. 2012 od 9. h do 14. h - otvorenie kurzu
- **VYT FIT, výtvarné relaxcentrum** - info v DK

POHYBOVÉ KURZY, KRÚŽKY:

- **Škola pred škôlkou,** pohybové cvičenie pre deti od 15 mesiacov do 3 rokov s mamičkami na MD, s hudobným sprievodom, utorok 10. h - 11.15 h
- **Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou s prvkami jogy:**
začiatočníci - štvrtok od 18,15 hod.
pokročilí - utorok od 18,15 hod.
- **Pilatesove cvičenia:** pondelok 17. h - 18. h
I. skupina, 18,15 - 19,15 II. skupina
- **ZUMBA** v tanečnom štýle latino tancov (merenge, salsa, cumbia, reggaeton) utorok od 17. h

HUDOBNÉ KURZY:

- **Hra na klavír, spev, hudobná teória pre deti, dospelých, seniorov**
- **Štúdio Alexander**
SLUŽBY: Poskytujeme priestory a služby na prezentácie, semináre, spoločenské posedenia... (sála, učebne), cena podľa dohody.